

PREPIH

10

93

OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

28. maj 1993, cena 100 SIT

R
E
V
I
Z
I
J
A

L
A
S
I
Z
E

VSE JE RES (neujetega tiča tožba)

Prišli so časi čistih računov. Če si zanič, te vržejo na cesto, če si dober za kakšno delo, ga obdržiš in dobiš tu in tam plačo. Zadnje čase je še najslabše, če si čisto navaden lopov. Zakaj?

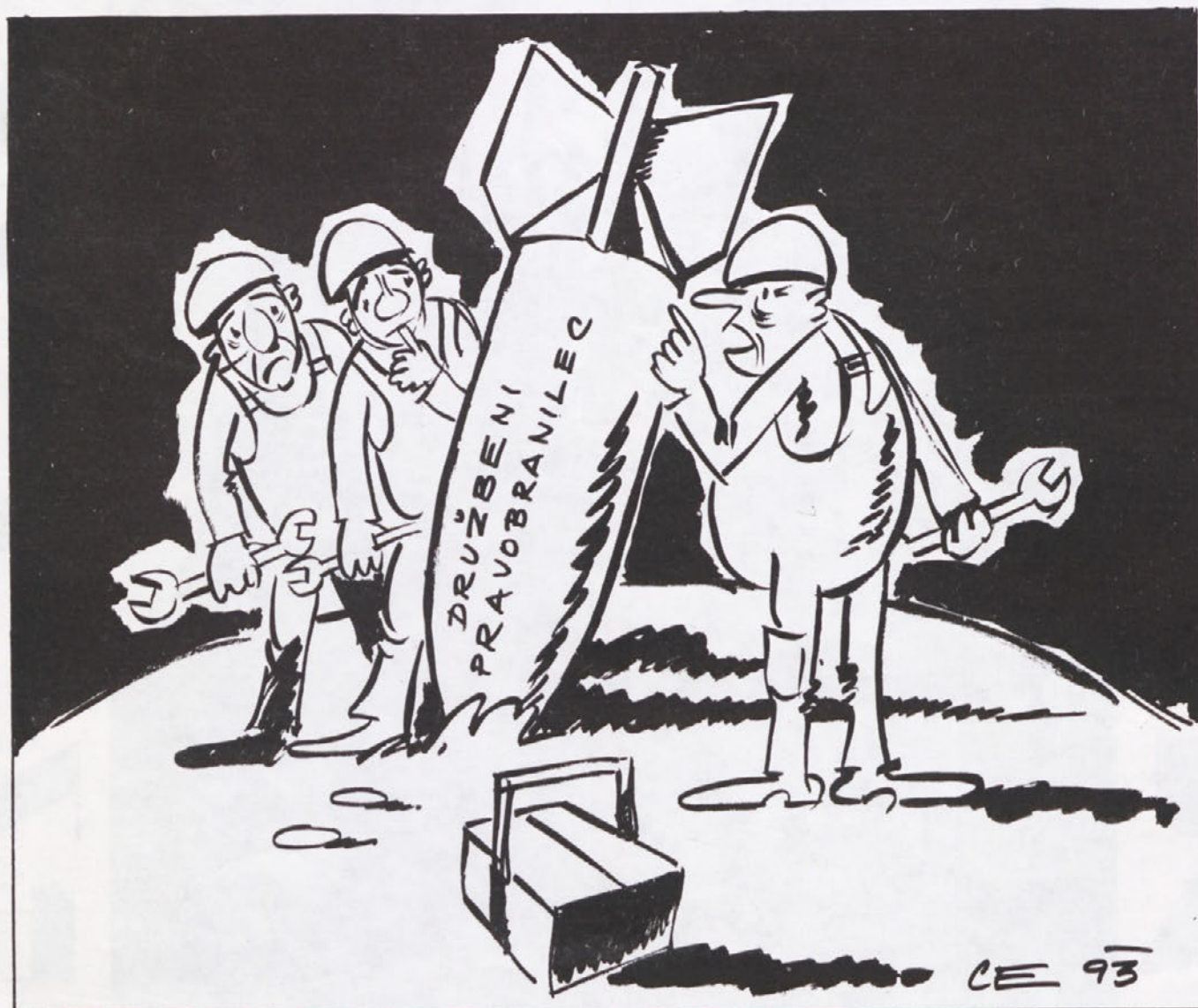
Čisto preprosto zato, ker se najdejo ljudje, ki tvoje ime brez potrebe vlačijo na dan skupaj z nedelom, ki ga spočenjaš, kar te fizično onemogoča, da bi stvari spočenjal še naprej. Poseganje v osebno integriteto je tako prešlo pri nas že v tisto fazo, da si kot lopov ogrožen, in to brez pravnomočne sodbe. Brez potrebe se začenjajo pojavljati celo imena

tistih, ki si jim omogočil, da nastopajo v tvojih zgodbah kot nategnjenci. Kar je čista barabija, saj je vendar jasno, da slava pač mora pripasti samo nam, ki nam uspeva vedno znova najti koga, ki mu denar ni tako drag kot nam. Pa to ni glavni problem. Največji je, ker se ljudje začenjajo ozirati okoli sebe in ne zaupajo več niti samemu sebi. Kar v nekakšno skušnjavo bi padali in na lahek način prihajali do denarja, pa z velikimi avti bi se vozili, pa še kar v oči direktno bi drugim gledali.

Vam rečem. Ni več lušno. Tič gor ali dol.

tič

NEVARNA DEMONTAŽA

- Zdaj pa le previdno fanta, da nas ne bo vse skupaj razneslo!

POZDRAVLJENA, KOROŠKA,

če si sploh še...

Prevrčanje drugega dela običajnega uvodnikarjevega nagovora se ni zgodilo zaradi trenda biti drugačen niti zaradi pobalinstva, tudi zaradi kakršnekoli zlobe ne.... zapisano je le poskus označitve koroške slepe pege (v psihologiji ta sintagma označuje razkorak med tem, kako te vidijo drugi, saj sam tega videnja ne zmoreš). Odnos Korošcev do samih sebe je, če ne suiden, pa gotovo etnociden. Zapisano je moč utemeljiti z nenehnim preštevanjem na čiste in križane poseljence, s segregacijo na razvite in one v embrionalnem stanju, z odbiranjem tistih za Evropo in onih za vrnitev na Balkan... Odraz takšnega samozažiranja je v eni od izjav našega koroškega poslanca, da v Slovenj Gradcu, po listini OZN Glasniku miru, ne more biti sedež policije, kar je enaka abotnost kot trditi, da so zaradi lokacije bolnišnice vsi Slovenjgradčani zdravi, ostali Korošci pa bolni. Identiteto nam načenjajo brezglavi poskusi pobegov v Evropo, podoba (image) pa si nastajajoča jara gospoda oblikuje s poimenovanji, kot so Edlvajsi, Strato inni, Apoloni itd. Samozajedamo se, ker nismo sposobni skupne prezentacije - recimo Vodnika po slovenski Koroški, zmoremo pa vzorne vodnike, toda smo od občinske do občinske meje. itd. itn.

Nace Šumi v Umetnostnem vodniku po Sloveniji (založba Marketing 013 ZTP, LJ 1990) naše tri doline poimenuje v slabšalno **Koroški kot**, žlahtnost imena Koroška pa omeji le še na področje v sosednji severni državi.

Janko Šopar v turističnem in gastronomskem vodniku Počitnice v Sloveniji (založba CZNG 1987) v naših treh dolinah ne priporoča niti enega gostinskega objekta, v katerem bi bil popotnik zagotovo kvalitetno, prijazno in pošteno postrežen. Razmislek o tem, kako derejo turisti tja, kjer se potuje lačen in žejen, je le še stvar okusa, gotovo pa marginalen.

V Skupnem razpisu kadrovskih štipendij za š.l.93/94 je izkazanih le še 9 (beri devet) potreb po visoko izobraženih (pa še od tega šest v Srednji šoli v Slovenj Gradcu).

Ne čudite se torej, Korošci, če v križarskem Slovencu nek novodobni eksilant prostodušno zapiše, da je v Slovenj Gradcu nemški jezik **avtohton** (prvoten, domač). Tu je vsaka privoščljivost odveč - zakaj, kaj obeta Ravenčanom, ki so se imenu Guštanj odpovedali šele bližnjega leta 52, Radeljčani pa Marenbergu še šest let kasneje, ne ve nihče oz. ve samo on. Zato hitite marnjati po svoje, Korošci, kjerkoli ste že. Kdo ve, kako dolgo boste še lahko.

In slepa pega?!

Andrej Makuc

IZ VSEBINE

NEUMNOST
SLOVENJGRAŠKE
OBČINE

4

DRAVOGRAD NA
OBDUKCIJO

5

NAŠ INTERVJU:
mag. SILVIJA
BOROVNIK

6-7

KUZMIČI
PROTI
FRASU

8

PUŠKA -
NE, HVALA

10

GIMNAZIJA RAVNE
ODGOVARJA

24

Naslovnica:
REVIZIJSKA MREŽA ?

foto: A. Kac

NEUMNOST SLOVENJGRAŠKE OBČINE

Žarko Bogunovič, družbeni pravobranilec samoupravljanja v občini Slovenj Gradec bo svoje delo predvidoma opravljal le še do konca junija, čeprav mu mandat poteče 1. septembra. Potem ko je v mesecu marcu na seji občinskega predsedstva prišlo do predloga, da se zmanjša poraba in s tem ukine delovno mesto družbenega pravobranilca, se pričenjajo trenja na relaciji Bogunovič - občinski vrh in poslanci.

Po približno dvomesečnem prerekanju si je Bogunovič našel novo službo in sam ponudil odstop z delovnega mesta, ki ga za zdaj še opravlja. Danes so zanimiva predvsem memnja o tem, da je Bogunoviču našla službo njegova stranka LDS, ki naj bi s tem prekinila njegovo pospešeno delo v zvezi z revizijami lastninskih postopkov.

Gospod Bogunovič, je bilo število zahtevkov po reviziji z vaše strani v zadnjem času res občutno večje kot prej?

Ne, to ni res. V Prepihu sem bral, da sem potem, ko je prišlo do spora, ki ga pravzaprav ne jemljem tako, dal več zahtevkov. Pokažem vam lahko, kdaj in za koga sem jaz zahteval revizijo. Namreč prišlo je do kratkega stika. Sam sem na primer štel Lesno kot eno podjetje, SDK pa v tem slučaju šteje Lesno kot dvajset podjetij. Oni morajo za vsako družbo delati posebno poročilo. Lesna je holding in je lastnik vseh firm. Kakor sem jaz dal zahtevek za Lesno, je šlo avtomatsko za dvanajst podjetij. Prav zato so nekateri mislili, da to delam iz nekega maščevanja, kar pa je čisto natolcevanje.

Minula dognanja med vami in občinskim predsedstvom so bila precej vroča, pa vendar jih vztrajno zanikate kot spor. Zakaj?

Mislím, da ne gre za spor. Lokalna oblast je po moje delovala nezakonito. Oni so de

facto in de jure ukínili delovno mesto pravobranilca. Edini argument, ki so ga imeli, je bil ta, da tudi precej ostalih občin nima pravobranilca. Dejansko ga nima, toda nikjer ga niso

Spisek zahtevkov po reviziji lastninskih postopkov je opremljen s pečatom stroge zaupnosti. Klub temu nam je znano, da ga v glavnem sestavljajo največje firme v občini Slovenj Gradec (v intervjuju omenjeni, NTU, Kograd,...)

ukínili na tako izviren način. Lokalna oblast ozorpira pristojnosti zakonodajalca. Ta institucija je bila (mesto družbenega pravobranilca, op.a.) uvedena z zakonom in samo z zakonom se lahko ukine. Domnevam, da gre tui za več stvari. Eno so interesi podjetij, njihovih vodilnih mož, drugo pa so kadrovske igrice v občinski hiši. Potrjuje se teza, da nekemu ne ustrezam. Tudi osebno.

Ali menite, da ste si nakopali zamero vodilnih mož posameznih podjetij?

Absolutno.

Za katera podjetja gre pri tem?

Gre za večja podjetja v slovenjgraški občini. Opravka sem imel z Lesno, Tovarno usnja, s temi večjimi.

In kar se tiče kadrovskih igríc?

To lahko seveda domnevam. Mislím, da so bili poslanci v tej

zadevi zmanipulirani in da so za njimi stali z interesi nekoga drugega. Predsedstvo trdi, da se nisem hotel udeležiti skupščine. To ni res. Takrat sem imel skupno sejo pravobranilcev v Ljubljani, kjer smo razpravljali o teh revizijah. Na tisti skupščinski seji je bilo govora o zmanjševanju obsega pristojnosti pravobranilca. To pa absolutno ni res. Jaz bi rekel, da je ta obseg v zadnjem času povečan. Glede na prejšnje leto imajo pravobranilci povečan obseg dela in pristojnosti. Pristojnost smo dobili z zakonom o lastninjenju, ki edino pravobranilcu daje pooblastilo, da uveljavlja ničnost za škodljive posle. Morali bodo imenovati novega pravobranilca, ker kdo drug tega ne more delati. Tako sem videl razpis za to mesto v časopisu za občino Maribor, Ribnica. Verjamem, da pravobranilec ne bo več potreben z junijem 1994, ko naj bi bilo lastninjenje končano. Do takrat pa je neumnost, kar delajo.

Vi pa ste le sami ponudili odpoved. Zakaj?

Videl sem, da sem ostal sam. Mogoče bi moral vse skupaj argumentirati pred poslanci, vendar mislim, da se ni dalo več pogovarjati. Ko sem poslušal magnetogram skupščine, sem spoznal, da so bolj ali manj vsi podprli predsedstvo. Tako sem si sam pričel iskati službo in to izven

občine, ker tu ne vidim variante, kam bi šel.

Dobili ste službo v Ljubljani. Za kakšno delovno mesto gre?

Gre za mesto v vladi in sicer gre za namestnika sekretarja vlade.

Vam je to službo našla LDS?

To zanikam. Če sem poslanec LDS, to še ne pomeni, da mi mora stranka urejevati službo. Mogoče je moje članstvo v njej res pomagalo, vendar ne gre za politično funkcijo, ampak za strokovno.

Mar se v novo službo tako hudo mudi, da ne morete počakati do izteka mandata?

Ne mudi se. Toda ne želim počakati. Namreč če berete

Žarko Bogunovič je Celjan, po izobrazbi pa diplomirani pravnik. Z delom v Ljubljani že ima izkušnje, saj je tam služboval pred prihodom v Slovenj Gradec. Med drugim je delal tudi v nekdanjem izvršnem svetu naše republike.

sklepe skupščine in predsedstva, lahko vidite, da se je obseg dela zmanjšal in oni tu ugotavljajo, da nimam kaj delati. Kot da se sončim. Navsezadnje bodo oni privarčevali denar, dobili bodo dve pisarni, kar so hoteli že lani, delavka pa bo trajni presežek

Rok Tamše

PREPIH

DRAVOGRAD MED OBSTRUKCJO IN OBDUKCJO

Sedemkrat se je že poskušala sestati dravograjska občinska skupščina, vendar brez uspeha. Od decembra dalje, ko so občinski delegati zadnjič sedeli skupaj, se je krepko spremenil tudi dnevni red, predlog proračuna je postal že osnutek, vmes se je za nekaj milijonov tudi povečal, vendar občinske odbornike to ne zanima. V dravograjskem lokalnem parlamentu je torej kriza, kakršne ta skupščina ne pomni. Gotovo pa bo ta zadeva imela svoje posledice.

Nekaj je gotovo: kriza v dravograjski občini je izbila na dan s slovitim sporom ob kupu dravskega peska med **Mirkom Kotnikom**, predsednikom vlade, in županom **Vinko Podržanom**. Nesoglasja med obema so bila znana že nekaj časa, vendar so jih skušali pred javnostjo zakriti. Takrat je Podržan na račun občinske vlade nanizal kar nekaj obtožb, ki so sedaj že več ali manj pozabljene. Bivši župan se teh obtožb tudi ni trudil kaj posebej dokazovati in dejstvo je, da se je županov krog odločil za obstrukcijo. Ta pojem nam je po spremljanju raznih srhljivk iz republiške skupščine že kar blizu, vendar ga iz latinščine kljub temu poslovenimo: obstrukcija pomeni **zaviranje, zapreka**. Da gre za obstrukcijo oziroma zaviranje dela občinskega parlamenta, je nemara jasno tudi že podžupanu Dušanu Kudrnovskemu, ki je nekaj časa trdil, da gre samo za nedisciplino delegatov.

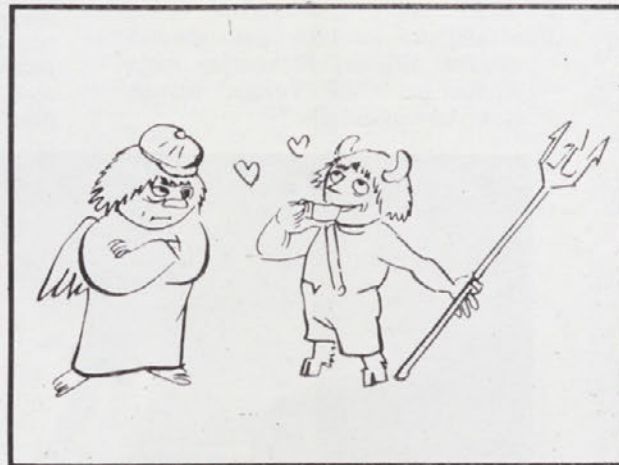
Nadaljna obstrukcija pa seveda pomeni, da bo občina brez sprejetega proračuna, za kar sicer obstajajo mehanizmi začasnega financiranja in škoda ne bo ravno velika. Bolj kot to pa je pomembno, da obstrukcija pomeni, da občinska vlada sedaj resnično lahko suvereno vlada. Prej so delegati, ki so bili do decembra glede udeležbe na sejah gotovo najbolj disciplinirani v koroški regiji, postavljali tudi kakšna neprijetna vprašanja, postavljali so zahteve, ki jih je vlada izpolnila ali ne, nadzirali

vlado, kolikor so pač bili uspešni. Sedaj pa še tega ni.

Dravograd je malo mesto in majhna občina, kjer se vsi

denarja, ki je bil namenjen temu centru.

Občinska skupščina ima tisto pravico, da sodne organe oziroma organe

Kdo je angelček in kdo hudiček?

poznajo, eden o drugem vedo običajno celo več, kot je potrebno in resnično. Zato bi bilo nujno, da se skupščina vendarle sestane in razna vprašanja, ki so povezana s posamezniki, predvsem pa s splošnimi in skupnimi problemi, jasno in glasno razčistiti. Navaden smrtnik v Dravogradu pač ni kriv, da bi se posamezniki v tem malem mestu med sabo najraje požrli, vse to pa še kako občutijo na lastni koži. Kako?

Dravograjska občina stagnira ali celo nazaduje. V Slovenji Gradcu bodo nemara kmalu spravili pod streho trgovsko-poslovni center, v Dravogradu se še vedno slepijo, da bodo nekoč pozidani tudi njihovi Pompeji. Občinska skupščina bi morala sedaj povprašati, kaj je naredilo SGP Grosuplje iz

pregona povpraša, kaj so naredili z zajetnimi kriminalnimi spisi, ki govorijo o dogajanjih v tem centru. Če bi denar za nerazvite šel v druge namene, ne v jamo, bi Dravograd danes drugače dihal.

V podjetjih v občini škriplje.

Kaj prinaša zakon o denacionalizaciji podjetju Tekstilna industrija iz Otiškega vrha, koliko delavcev bo po spremembi lastnine še imelo delo? Kograd, nekoč ponos Dravograda, postaja le še spomin. Zakaj je Imont z borimi 15 milijoni izgube stopil v Korzetov sklad? Vprašanja torej, ki so strateškega pomena za neko občino, ki pa sedaj živi v brezvladju in mnoge probleme pometa pod preprogo.

Težave so s komunalno ureditvijo. Nerešen prometni vozelj na Meži postaja oziroma ostaja prava sramota in po nekaj letih so končani le idejni projekti. Stari most preko Drave še vedno kazi veduto tega mesta.

Ali za Dravograd sploh obstaja rešitev? Seveda: namesto obstrukcije temeljita obdukcija dosedanjega dela in pognati kolo naprej, s temi ali drugimi ljudmi.

(ja-ma)

**Ali sploh veste, da fimamo
Slovenci svoj športni časopis?**

TO JE

ŠPORTNA REVIIJA

EKIPA

**IZHAJA VSAKO SREDO IN JO
LAHKO KUPITE TUDI V VAŠEM
KIOSKU!**

NISEM ČLOVEK, KI V ČRNI ALI O

Ko sva se dobili Pri grofu v Slovenj Gradcu, njene nove knjige z naslovom Slovenija, moja Afrika še nisva imeli v rokah, toda po besedah založnika Nika R. Kolarja je že bila na poti iz tiskarne Mariborski tisk. Tudi slovesna predstavitev je že predvidena in z njo tako za avtorico kot za Koroško lep kulturni dogodek - kakršen je bil v Študijski knjižnici na Ravnah pred tremi leti, ko je izšel Silvijin prvenec Strašljivke

- Ker knjige Slovenija, moja Afrika še nisem videla, naj malo ugibam. Po naslovu bi rekla, da boš Slovence v njej kar dobro, kot pač ti znaš, popikala?

Gre za knjigo trinajstih esejev oziroma polemčnih zapisov o literaturi, predvsem o prevajanju, o jeziku, posredno seveda tudi o Slovencih in raznih slovenskih združbah. Ti eseji so izhajali v slovenskih literarnih revijah, nekateri tudi v Avstriji, in sem jih zdaj le zbrala.

Drugače je to bolj hermetična knjiga, kakor so bile Strašljivke. V Strašljivkah, zbirki kratke proze, je šlo za literaturo, tu za tekste o njej.

Strinjala bi se z Andrejem Makucem, ki je besedila pomagal urejevati, da je to strokovna knjiga, ki je berljiva, česar pa iz naslova ni razbrati. Naslov je čisto hudobno nalašč tak, da bi lahko kdo pomislil, da gre za potopis ... in da bi se knjiga dobro prodajala! Imenuje se po enem izmed esejev, ki govori o ženskah v slovenski književnosti in je zelo polemično naravnano. Pomenil naj bi spodbudo za raziskovanje tega še dokaj neraziskanega področja. Če bi sodili po učbenikih, dobimo namreč vtis, kakor da slovensko literaturo pišejo samo moški, z izjemo Svetlane Makarovič, ki je povsod; toda ustvarjale so jo zmeraj znova tudi ženske, nekatere imajo bogate ustvarjalne opuse.

Naslov Slovenija, moja Afrika je večplasten, tipično postmodernistično preoblikovan in napolnjen. Zakaj? Ena možnost namiguje, da je bila Afrika že od nekdaj simbol atipičnega, pa seveda tudi zaostalega sveta; drugič je to lahko ironiziran naslov filma Out of Africa, v slovenščini kot Moja Afrika, in tretjič: odnos Slovencev do žensk kot ustvarjalke slovenske literature je po mojem res afriški. Zdaj je bila rehabilitirana domobranska literatura, čas bi bil, da je tudi ženska. Ze tu na Koroškem imamo koga rehabilitirati: Ljubo Prenner, ki je napisala prvo slovensko kriminalko.

Kar se števíla tiče, pri Strašljivkah se je slučajno zgodilo, da je izšlo sedem zgodb, zdaj pa slučajno trinajst esejev, kar mi lahko da prinaša srečo.

- Ali sodiš po uspehu, ki so ga doživele Strašljivke?

Z novelami v Strašljivkah sem še vedno zadovoljna. Naletela so tudi na dobre kritike. Lisjak se je uvrstil med deset najboljših novel od 1980 do 1990 - po izboru Žarka Petana. Po tej noveli snemajo tudi film.

- Strašljivke so izšle pri celovski založbi Wieser, Slovenija, moja Afrika pri ČZP Voranc Ravne. Kako izbiraš založbe?

Kritika je sestavni del knjige Slovenija, moja Afrika. Ironija pa je bila že od nekdaj znak zdravega oz. kritičnega uma, zato je bila v totalitarnih sistemih tudi preganjana, kot del satire, recimo. Ironija je enostavno način, kako uzreti določene pojave pod drugačnim zornim kotom oziroma jih napraviti tudi smešne. Tudi čisto resne zadeve lahko tako postanejo smešne in dostopne širšemu krogu bralcev, ki si jih pišoči želimo.

mag. Silviya BOROVIK

Ni pomembno, kje knjiga izide, ampak da sploh izide. Če je ta založba na Koroškem, še toliko boljše, ker sem tu doma. Izid knjige je finančno podprla tudi občina Dravograd, kar je v teh časih pomembno, saj je izdajanje knjig zelo drago. Kaže pa tudi na neko zavest, na to, da je našemu okolju poleg industrijskega razvoja potrebna tudi kultura, tudi literatura. Da to ni črna kava po kosilu, ampak sestavni del življenja.

- Po člankih v Prepihu, v katerega si svojčas kar redno pisala, vemo, da božanje ni v tvojem slogu, pač pa so tvoje orožje puščica, kritika, cinizem. V čem vidiš njihove prednosti? Ali jih uporabljaš oziroma priporočaš tudi v pedagoški praksi?

Kot taka je kritika seveda priporočljiva tudi v pedagoški praksi; je sproščujoča, ni hermetična, je osvežujoča, tudi redka.

Ironičen humor pa je kot začimba, treba ga je znati uporabljati. Čeprav deluje lahko, ni lahek element. Tudi ni vedno nameren. To je pač v človeku, da vidi pojave bolj začinjeno, včasih tudi izkrivljeno - v pozitivnem pomenu besede, upam.

- Pred tem, ko si lani postala stažistka - raziskovalka - in asistentka za novejšo slovensko književnost na Pedagoški fakulteti v Mariboru, si bila osem let lektorica za slovenski jezik na graški univerzi. Torej se ukvarjaš tudi z nemščino. Zanima me, kako ti, ki ti bogovi v usta niso položili le naše prelube materinščine, jemlješ vik in krik o ogoženosti

BI PISAL O MEDVEDU JAMI V DRAVOGRADU

slovenščine, ki ga je zdaj zaznati v slovenskem prostoru?

V povojnem času je bila slovenščina v Jugoslaviji bistveno bolj ogrožena, kot je zdaj, pa so le redki zganjali vik in krik zaradi tega. Seveda je na jezik treba paziti, zlasti na slovenščino, ki tako rada podlega tujim vplivom, toda naravnost grozno se mi zdi, da bi to ogroženost izrabljali za napade zoper priseljenice iz jugoslovanskega jezikovnega prostora. Mislim, da je ogroženost slovenščine prisotna kot obremenjujoča komponenta v Slovincih samih - zaradi malomarnosti pri rabi. Pri Avstrijcih npr. gre za zunanjo nevarnost, kakršno predstavlja npr. angleščina; te se človek hitro otrese, ker se je zaveda. Toda mislim, da zavzema knjižni jezik pri njih vrednostno veliko višje oziroma bolj nedotakljivo mesto, pri nas pa se knjižno ljudje le redko izražajo; ne da se ne bi hoteli, temveč ker se ne znajo - prislunimo samo razpravam v parlamentu, govoru po slovenskem radiu, učiteljem v šolah!

Prav je to "jezikovno ogroženost" razumeti tako, da bi se ljudje zavedli, kako da morajo jezik negovati, ne pa ravnati z njim kot svinje pri koritu - ko gre za ustna in pisna besedila. Ta notranja zavest pa naj bi presešla zgolj skrb za pravilno postavljanje vejic ter preganjanje angleških, nemških in srbohrvaških besed, prerasla naj bi v skrb za lepši, bogatejši izraz. Jezika samega namreč ne ogrožajo besede, temveč ljudje, ki ga ne znajo uporabljati.

- Poleg tega, da pišeš literaturo in strokovna besedila o njej, tudi prevajaš iz nemščine. Kaj te žene v tako različne dejavnosti in v kateri meniš, da boš najbolj uspela?

Ko sem bila lektorica na graški univerzi, sem predavala tudi bodočim prevajalcem na Inštitutu za prevajalce in tolmače. Prevajala sem tako dnevno obarvana kot strokovna in literarna besedila, precej literature iz nemščine v slovenščino, ker se mi je zdelo, da Slovenija nima prave, kaj šele dobre informacije o avstrijski književnosti. Pri nas je nato izšlo kar nekaj mojih prevodov, tudi prvi izbor iz sodobne avstrijske kratke proze. Za prevod Handkeja sva s kolegom Olofom prejela nagrado avstrijskega Ministrstva za kulturo.

Dejavnosti, s katerimi se ukvarjam, so medsebojno povezane. Vse imajo opraviti tako z jezikom kot z literaturo, ker se niti literaturi niti jeziku nisem mogla odpovedati. Mislim, da so to tesno povezani pojavi. Tako kot literature ni

brez jezika, tako tudi pomembnega jezika ni brez lastne literature. Uspeh? So obdobja, ko si v neki dejavnosti uspešnejši kot v drugi; spodbuda za delo je v določenem časovnem obdobju lahko različna, zdaj se nanaša na eno, drugič na drugo dejavnost. Za Prežihovo obletnico pišem trenutno na primer referat, ker čutim nekakšno notranjo dolžnost, da ga napišem; kot Korošica, ki se ukvarja z literaturo. Seveda tudi čutim, da na to temo lahko povem nekaj novega.

Zame je ukvarjanje z literaturo zmeraj znova tudi dialog, bodisi s preteklostjo bodisi s sedanostjo, ker literatura enostavno te možnosti nudi. Tudi ob samem branju dobi človek prenekatero idejo za lastno ustvarjanje. Se slikarji berejo, kadar npr. ne morejo slikati. Tako ima literatura vedno znova tudi praktično vrednost - bogati človekovo življenje. Tisti, ki ne berejo, se mi zdijo zelo osiromašeni, ker so oropani za čisto preprosto in človeku zelo potrebno komponento - za stik z umetnostjo.

- Tu je še tvoje pedagoško delo. Predvsem me zanima, kako se mu nameravaš zapisovati v prihodnje. Vemo namreč, da te nekatere šole v regiji že nekaj časa snubijo za poučevanje, pa tudi za direktorovanje bi bila ponekod zaželena.

Če je človek v službi na univerzi, kot sem sama že deset let, je del njegovega dela tudi pedagoški. Tu prihajam zmeraj znova v stik s svežo krvjo, zato še nimam občutka, da bi se postarala. Vedno znova sem v stiku z mladimi, navajam se jz njihovega zornega kota spremljati svet. Če jim prisluneh, miselno ostariš veliko kasneje kot drugi.

Delo s študenti je tudi polno srečevanja s kritiko, svežo, neobremenjeno, tudi z zelo jezično. Meni je to delo v zadovoljstvo. Glede službe bi rekla še: človek mojih let in s takim profilom se želi še razvijati, se še kaj naučiti. Nimam še občutka, da bi bil ta proces že lahko zaključen.

Kadar sem se odločala za novo službo, sem imela pred očmi ravno to, kje se lahko največ naučim, kje lahko spoznam več zanimivega in, kot vsak človek, tudi, kje se čutim potrebno. Ko sem pred desetimi leti odšla s Koroške, se tu nisem čutila potrebne. Danes čutim, da bi lahko bila tudi tukaj koristna. Moram reči, da je to prijeten občutek.

- Je organiziranje učenja nemščine v poletni šoli, ki se je lani prvič pojavila na Koroškem, tvoj hobi?

Poletna šola nemščine bo tudi letos na Rimskem vrelcu in je namenjena koroški mladini; takim, ki se želijo izpopolniti v nemščini doma, morda tudi pred odhodom v tujino, s stališča staršev pa tudi takim, ki svojih otrok ne morejo prav vsako leto pošiljati v tujino, ker je to predrago. Drugače pa jo organiziramo tudi zaradi želje, da se pri učencih vzbudi pristna želja po učenju tega jezika.

Ali je to moj hobi? Pri teh hobijih človek nikoli ne ve, kdaj prehajajo v resno delo. Moji hobiji so vsi strokovne narave. Ne znam se navdušiti za tenis, za planinarjenje, in se raje ukvarjam z nemščino. Z njo se ukvarjam tudi zaradi tega, ker sem vanjo veliko vlagala.

- Ali svoja otroka sama učiš nemščino?

Ne, jaz sem v njunih očeh mama, ne tovarišica. Hčerka se uči nemščino v vrtcu, sin je še premajhen.

Učenje tujih jezikov v zgodnjem otroštvu je trenutno velika moda. Mislim, da je treba biti pri tem zelo previden, tako pri izbiri programov kot pri izbiri učitelja. Učitelj za nemščino, zlasti dobrih, je še vedno malo, ker je bil ta jezik v preteklosti nezaželen; veljal je celo za grdega v primerjavi z angleščino.

- Saj res: s čim se ti je zameril Prepih, da ne pišeš več vanj in mu tako niža naklado?

Trenutno ne pišem tekstov, ki bi bili primerni za Prepih, ta pa je izrazito dnevnonovičarsko usmerjen časopis. Na začetku je kazal tudi drugačne ambicije. Zdaj bi rekla, da je intelektualnim stvarjem odmerjenega zelo malo prostora.

Prepihu zamerim pomanjkljivo jezikovno skrb. Vidi se mu, da nima lektorja, in jezik mu ni v čast - to je ravno tista notranja ogroženost jezika, o kateri sem prej govorila.

Mislim, da je zasnovo časopisa treba preoblikovati. Ne sme pisati le o zdradah, obrekovanjih, o težavah v industriji, ker so takega jamranja polni vsi časopisi; potemtakem ni treba, da bi kupovali ravno Prepih. Preveč se posveča nasprotjem med Slovenj Gradcem in Ravnami, kar se izraža na dokaj pritlehni ravni.

Razlog več, zakaj ne pišem več v Prepih, je tudi to, da tekstov, ki jih lahko objavim v katerem koli drugem časopisu ali v literarni reviji, v Prepihu ne morem, že zaradi dolžine. Nisem človek, ki bi pisal o medvedu v Crni ali o jami v Dravogradu. Pisati o tem se mi enostavno ne da.

Helena Merkač

KUZMIČ VERSUS FRAS

Radeljska občina je bratoma Stanetu in Zlatku Kuzmiču, ki imata podjetje Partner, pred leti dala v središču Radelj ob Dravi v najem poslovne prostore. V zgradbi na Mariborski 4 sta dobila dve pisarni v velikosti 35 kvadratnih metrov. Sedaj se je občina odločila, da bo spremenila namembnost teh prostorov in brata Kuzmič želijo izseliti. In tu se napeti del zgodbe tudi prične.

Temeljno sodišče v Mariboru, enota v Slovenj Gradcu je oktobra 1992 s sodbo odločilo, da mora podjetje Partner te poslovne prostore izprazniti. Radeljska občina je za tem v igro vključila javno pravobranilstvo v Mariboru, ki je bratoma Kuzmič naložilo, da do srede maja izpraznita te prostore. Vmes pa sta se za protiudarec pripravila tudi partnerja v Partnerju: od občine Radlje ob Dravi zahtevata natančno 914.574,00 tolarjev (s pripadajočimi obrestmi), kolikor naj bi jih oba vložila v obnovo teh pisarn, ki so bile menda ob vselitvi popolnoma neuporabne.

Vso to radeljsko štorijo bi lahko imenovali tudi po znani ljudski burki Zmeda nad zmedo, ki jo sedaj igrajo na enem od koroških amaterskih odrov. Vendar je zadeva za burko preveč resna. In tudi traja že kar nekaj časa. Franc Fras, predsednik IS SO Radlje ob Dravi, je pred meseci prejel ogorčeno pismo podjetnih bratov Kuzmič in sprva je bila ta pisarija uvrščena na dnevni red občinske vlade, nato pa tik pred dvanajsto tudi umaknjena. Sedaj se Kuzmiči in občina tožarijo. Kaj se bo iz tega izcimilo, je seveda drugo vprašanje. Vse skupaj pa stane, tako živcev, časa kot tudi denarja. In za kaj sploh gre?

Občina na takšno izsiljevanje ne pristaja in je pripravljena povrniti le tisti del, kjer gre za nesporna vlaganja, to je sofinanciranje skupnih del, elektroinstalacijskih del in elektrosoglasje. Vse to pa bi zneslo okrog 94 tisoč tolarjev.

Zadeva je zanimiva, pri tem pa ostaja skrivnost, kaj je bilo zapisano v pogodbi. Namestnica javnega pravobranilca v Mariboru Adela Lešnik - Kancler pravi, da najemnika zasedata pisarno brez najemne pogodbe, in Kuzmiča je pravobranilstvo najprej pozvalo, da pisarne prostovoljno in sporazumno izprazni, sicer

po 15. maju sledi izvržba. Kuzmiča, ki se pripravljata na tožbo, pa pišeta, da je bilo na podlagi najemne pogodbe, ki je bila sklenjena med obema partnerjema, tudi dogovorjeno vlaganje v poslovne prostore.

Seveda so v radeljski občini ta spor skušali nekajkrat rešiti, vendar zaman. Kuzmiča sta dobila sodno cenilko Sonjo Gračanič. Ta je prišla do omenjene cifre, ki bi z obrestmi bremenili radeljski proračun že z več kot milijon tolarji. Občina na to razumljivo ni pristala in Partner je predlagal kompromis - občina jim naj

plača 750 tisočakov. Tudi ta poskus izvensodnega reševanja sporov je propadel. Predstavniki občinske vlade in Partnerja so se ponovno sestali 26. oktobra lani in takrat so občinarji rekli, da bi pristali na plačilo polovice od ugotovljene vrednosti gradbene izvedenke. Vendar je Partner vztrajal pri najmanj 750 tisočakah.

Franc Fras se je naveličal pravljanja z obema Kuzmičema in je zase zadevo politično in elegantno speljal. Poslej se bo s Partnerjem pogovarjal novo ustanovljeni občinski stanovanjski sklad, ki mu je radeljski izvršni svet te prostore tudi namenil.

Postavlja pa se nekaj vprašanj in dilem: ali bo imel sklad toliko "jajc", da bo nadaljeval držo občinske vlade, ki je pristajala le na sofinanciranje skupnih del, elektroinstalacijskih del in elektrosoglasje. To vprašanje je zanimivo, saj gre za denar, ki ga v občinski proračun pač zberejo davkoplačevalci.

Zanimivo je tudi vprašanje, ali obstaja najemna pogodba oziroma, kaj je v njej zapisano. Tudi to, zakaj Kuzmiči napadajo Frasa, je vprašanje, na katerega ne znamo odgovoriti. Predvidevamo pa nekaj: podjetje Partner gotovo nikoli več ne bo partner z radeljsko občino, vsaj dokler bo občina takšna kot je in dokler bo prvi mož Franc Fras. Partnerji bodo morebiti le na sodišču.

(zos)

Mi se mamoradi.....

Dom koroških ribičev kmalu nared

Morda bi zvenelo nekoliko iluzorno, če bi zapisali, da je bila zamisel o lastnem ribiškem domu prav toliko stara, kot je Koroška ribiška družina, ki bo prihodnje leto praznovala 40 letnico svojega delovanja in obstoja. In vendar so se v zadnjih letih našli ribiški zanesenjaki, ki so se zatrdno odločili imeti in zgraditi svoj lastni dom. Nedvomno je pohvalno tudi to, da so se odločili v časih, ko gospodarstvo peša in ko tudi ribištvu niso najbolj naklonjeni.

Preveč bi bilo naštevati številnih imen, ki bodo zapisana kot trajen in neminljiv pomnik nekega časa in obdobja. Prav pa je, da omenimo nekatera od njih: Mirana Kadiša, kot predsednika gradbenega odbora, pa Jožeta Brezovnika, Slavka Gostenčnika, Albina Nagliča, Miha Lučičnika, Mirka Preglava ter Robija, pa Avgusta Reka, Franca

Skupina ribiških zanesenjakov, ki je začela z gradnjo doma

Potiska, Mirana Švarca, Jožeta Skutnika.

Seveda pa je bilo pri gradnji tako ali drugače vključeno tudi velika večina koroških ribičev, saj so opravljali svoje redne delovne ure. Zanimiv je podatek, da je obseg doma 15 x 10 metrov, da bodo v njem društveni prostori, posebna

ribiška soba in prostor za nekadilce. Skratka - prostori so tako veliki, da bodo ribiči opravljali veliko večino svoje pestre dejavnosti in aktivnosti. Kar 60 m² bo tako pokrite površine, urejeno obrežje reke Drave v Dravogradu ter številni parki in zelenice, skupnega obsega 300 m².

Daljna želja in sen koroških ribičev, imeti svoj dom, sta tako več ali manj uresničena. Nekaj malega je potrebno postoriti v samem domu in ob njem, večina opreme je tudi že postavljena. In prihodnje leto, ko bo otvoritev doma združena s pečatom 40

letnice Koroške ribiške družine in organiziranega ribištva na Koroškem, bo to hkrati tudi najlepše darilo vsem ribičem ter ljubiteljem narave in čiste vode. Vse to pa z iskrenostjo koroškim ribičem ravno zaradi njihove delavnosti ter zagnanosti še kako privoščimo in želimo.

Silvo Jaš

IN VINO VERITAS

Prva vinoteka na Koroškem

Sobota, 22.5. 93, je še posebej presenetila, saj smo na Koroškem končno dočakali vinoteko. Že leta znani aktivist v kulturi, g. Peter Miheleč, je v dveh kletnih prostorih stare Mihelačeve bajte odprl zelo simpatično prodajalno vrhunskih vin. Po pričakovanju se je zbrala lepa množica ljubiteljev dobre kapljice, oktet Fužinar je zapel nekaj narodnih pesmi, potem pa so zakrožili polni kozarci rujnega vina in pladnji,

nabiti z domačimi dobrotami. Seveda je bilo veselo.

Zaščitni znak VINO-TEKE MIHELAČ je delo Boruta Bončine, arhitekta s Prevalj, kakor je njegova tudi zasnova prostorov nove vinoteke.

Lastnik je obljubil, da bo večkrat pripravil promocije najbolj priznanih slovenskih vin in morda še katerih.

Na zdravje!

B. Kumprej

PUŠKA - NE, HVALA

V Centru za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem, ki je ena od ustanov, kjer lahko fantje opravijo nadomestno civilno službo, je prvi oporečnik svojo dolžnost že skoraj opravil.

V prejšnji državi je oporečnike čakal zapor in prisilno služenje, o kakšni civilni službi ni bilo niti govora. Ustava naše nove

V Sloveniji se za civilno služenje odločajo predvsem pripradniki verske sekte Jehove priče, newagerji, pripadniki sekte Hare Krišna, spiritualisti,

države, Republike Slovenije, pa zagotavlja pravico do ugovora vesti in določa, da je treba državljanom, ki zaradi svojih religioznih, filozofskih ali humanitarnih nazorov niso pripravljeni sodelovati pri opravljanju vojaških obveznosti, omogočiti, da sodelujejo pri obrambi države na drug način.

Podrobneje to področje ureja Zakon o vojaški dolžnosti, ki določa, da nabornik, ki nasprotuje uporabi orožja v vseh okoliščinah, lahko uporabi ugovor vesti vojaški dolžnosti zaradi verskih, filozofskih ali humanitarnih razlogov, in vojaški rok služi brez orožja ali opravi nadomestno civilno službo.

makrobiotiki in urbani anarhisti.

Zakon določa, da se civilna služba kot nadomestilo vojaškemu roku izvršuje v zdravstvenih, socialnih, splošno reševalnih organizacijah, v organizacijah za rehabilitacijo invalidov ter drugih organizacijah, ki opravljajo dejavnost, ki je javnega pomena. Ena izmed teh je tudi Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna, kjer svojo civilno obveznost že nekaj mesecev opravlja eden izmed oporečnikov. In kako se je Center v Črni uvrstil med te organizacije?

Ravnatelj Centra **Marjan Lačen** je povedal, da je že pred konstituiranjem naše nove

države vedel, da bo obstajala tudi možnost civilnega služenja vojaškega roka. "Zato smo prek našega aktiva dali pobudo oz. se prijaviли kot možni kandidati. Pri nas obstaja velik interes za sprejemanje teh fantov, saj imamo vedno veliko dela, ki ga je treba opraviti, imamo pa tudi možnost nuditi fantom kvalitetne pogoje za uspešno delo in urejeno bivanje. Po prijavi se je pri nas oglasila komisija, ki je pregledala našo ustanovo, se seznanila s tem, kakšno delo lahko fantje tu opravljajo. Z vsem so bili zadovoljni, nobenih posebnih pogojev ni bilo treba izpolnjevati - fantom je treba nuditi enake pogoje kot v vojski: hrano, bivanje in oskrbo, kar jim mi lahko nudimo na res visokem nivoju - in tako smo bili izbrani kot ena izmed organizacij, kjer fantje lahko opravijo civilno služenje."

Prve izkušnje so že za njimi, saj je prvi izmed fantov, ki so prišli v Črno, tik pred koncem opravljanja svoje obveznosti, pred kratkim pa so dobili še enega.

"S prvim fantom, ki je pri nas opravljal svojo dolžnost, smo zelo, zelo zadovoljni in lahko rečem, da je zadovoljstvo obojestransko. Seveda želimo, da bi bilo tako tudi naprej. Pri izbiri fantov, ki pridejo k nam, sicer ne moremo sodelovati, nismo pa obvezani nikogar sprejeti. Dobimo ponudbo in

potem fanta vzamemo ali pa ne. Če bi se pojavile kakršnekoli težave, ki jih ne bi mogli rešiti, bi enostavno poklicali v Ljubljano in fanta bi premestili drugam. Tega si seveda ne želimo, saj smo v Centru še naprej zainteresirani za to, da fantje pri nas opravijo civilno služenje. Pri tem imamo tudi globlje interese, in sicer vidimo v tem možnost za širše osveščanje ljudi o problematiki, s katero se pri nas ukvarjamo. V naši ustanovi opravljamo varstvo, vzgojo in delovno usposabljanje duševno prizadetih oseb in s temi dejavnostmi se je seznanil fant, ki je pri nas opravljal delo, za našo ustanovo je izvedelo Ministrstvo za pravosodje in upravo, novinarji in tako bo izvedela tudi širša javnost. To pa bo pripomoglo k temu, da se bo v naši družbi izoblikoval ustrezen odnos do oseb z motnjami v duševnem razvoju", je poudaril ravnatelj **Marijan Lačen**.

In kdo je fant, ki je opravljal nadomestno civilno službo v Centru v Črni in zakaj se je za to možnost odločil?

"Moje ime je **Grega Oblak**, prihajam pa z Vrhnike. Po poklicu sem turistični tehnik in sem to delo tudi opravljal v turistični agenciji. Za civilno služenje sem se odločil iz humanitarnih in filozofskih razlogov - pač nasprotujem vsakemu nasilju. Sem za to, da

se z vojsko in takimi stvarmi ukvarjajo ljudje, ki imajo za to interes - se pravi poklicni vojaki - ne pa mladi fantje, ki jih to ne zanima."

Kje si bil seznanjen z možnostjo civilnega služenja in po kakšnem postopku so ti to pravico priznali?

"S to možnostjo sem bil seznanjen ob povabilu na nabor, saj je na vabilu pisalo, da lahko v štirinajstih dneh vložim prošnjo za civilno služenje. S pomočjo odvetnika sem prošnjo napisal in oddal in čez nekaj časa sem dobil vabilo na razgovor s komisijo, ki ugotavlja, ali si primeren za opravljanje civilne službe. Pri tem nisem imel nobenih težav, bili so sicer zelo strogi - vendar korektni. Zastavili so mi cel kup vprašanj, zagovarjati in pojasniti sem moral razloge, ki sem jih navedel v prošnji.

Ko ti priznajo pravico do civilnega služenja, imaš tudi možnost, da sam izbereš ustanovo oz. organizacijo, kjer bi to rad opravil, seveda, če je le tam prosto mesto."

Zakaj si izbral ravno Center v Črni in kako si tu zadovoljen?

"V Črno sem bil pravzaprav premeščen. Najprej sem bil en mesec v Prehodnem domu za tujce v Ljubljani, kjer pa se mi je zdelo malo čudno. To je ustanova za azilante - policijska ustanova, ki ni najbolj primerna za civilno služenje, saj imaš opravka tudi

z orožjem. Na lastno željo so me nato premestili v Črno, kjer je bistveno bolje. Center je zelo dobro organiziran in urejen. Vse je zelo v redu, zelo sem zadovoljen z vsem - z namestitvijo, hrano in uslužbenci, ki so zelo korektni in mi pomagajo, kolikor morejo, nikoli nisem imel nobenih težav."

Kaj pa delo samo? Si imel že kakšne izkušnje s tega

ha. Opravljal sem predvsem delo varuha - pazil sem na otroke, jih vodil na sprehode, jim urejal garderobo, jih umival, se z njimi igra!, risal... Mentorja, vodji izmene, ki so mi ju tu določili, sta mi odrejala, katero skupino imam, kaj naj delam in pisala priprave."

Ali imaš še kakšne obveznosti do vojaških oblasti? Ali kdo nadzoruje

razporedijo te v rezervni sestav vojske ali milice."

In kaj bi ti, glede na svoje izkušnje, svetoval fantom, ki imajo podobne ideološke nazore?

"Fantom svetujem, naj se odločijo za tak način služenja. Jaz nimam nobenih slabih izkušenj in mi ni prav nič žal. Mislim, da se civilno služenje sploh ne more primerjati z rednim, saj ti to delo da nekaj povsem drugega za nadaljnje življenje. Vojska, ki jo imamo, zame ni prava in čas, ki ga je treba tam preživeti, se mi zdi stran vržen čas. Izkušnje, ki sem si jih pridobil, so nekaj povsem drugega, koristnega za nadaljnje življenje."

V Sloveniji je presenetljivo malo fantov, ki se odločajo za civilno služenje in tako je tudi pri nas na Koroškem. Na sekretariatih za obrambo na koroških občinah so nam povedali, da se koroški fantje za to možnost skoraj ne odločajo.

V občini Ravne ni lani in letos nihče oddal prošnjo za civilno služenje ali izrazil želje po tem; v občini Slovenj Gradec so lani dobili 5 prošenj, vendar so si štirje fantje potem premislili in na civilno služenje bo odšel le eden; V Dravogradu se, odkar zakon to možnost dovoljuje, ni še noben fant odločil za civilno služenje; v Radljah pa sta do sedaj to želijo izrazila 2 fanta, eden si je že premislil, lani pa so imeli enega, ki se je odločil za civilno služenje.

Na vseh sekretariatih za obrambo pa so nam zagotovili, da so fantje s to možnostjo seznanjeni, zanje izvejo že na zdravniškem pregledu, opozorijo pa jih tudi na naboru, kjer je še vedno možno izraziti željo po civilnem služenju.

Bojazni militaristov so bile torej odveč - oporečnikov v Sloveniji je tako malo, da iz ene generacije ne morejo sestaviti niti gasilske brigade, ki so jo načrtovali pri Ministrstvu za pravosodje.

Irena Nagernik

Oporečniki v Sloveniji imajo na voljo 12 ustanov oz. organizacij, kjer lahko opravijo nadomestno civilno službo :

- Zavod za gasilno in reševalno službo, Sežana
- Taborjenje srednješolcev v naravi
- Prehodni dom za tujce, Ljubljana
- Zavod za usposabljanje invalidne mladine, Kamnik
- Zavod za delovno usposabljanje M. Pinter, Dobrna
- Center za usposabljanje, delo in varstvo, Črna na Koroškem
- Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, Ljubljana, Kranj, Koper, Maribor
- Društvo mišično obolelih Slovenije, Izola
- Gimnazija Želimlje, OE Dom Janeza Boska
- Center Janka Premrla - Vojka, Vipava
- Zavod za usposabljanje Janez Levec, p.o.
- Društvo Stigma

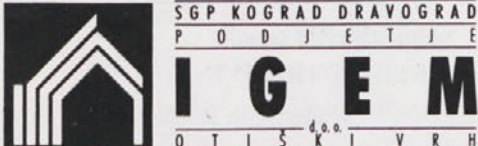
področja?

"Delo, ki sem ga tu opravljal, je bilo zelo zanimivo. Podobnega dela še nikoli nisem opravljal in sploh nisem točno vedel, kaj me tule čaka. Ko se enkrat navadiš, je to zelo 'lušno' delo. Dobil sem precej izkušenj za delo z otroki, če drugega ne, vsaj to, kako otroke previješ in očistiš, ha,

tvoje delo in kam te razporedijo po končanem služenju?

"Z vojsko, vojaškim ministrstvom nimam več nobene zveze, saj je za fante, ki opravljamo civilno službo, pristojno Ministrstvo za pravosodje in upravo. To tudi opravlja najavljene kontrole, pridejo preverit, ali svoje delo v redu opravljaš. Mene so kontrolirali le enkrat.

Sicer pa nimam nobenih drugih obveznosti kot delo. Vsak dan moram delati 8 ur, delam tudi en vikend na mesec, drugače pa sem prost in ta čas lahko povsem svobodno izkoristim, nihče me pri tem ne omejuje. Delo moram opravljati 7 mesecev, toliko časa traja tudi redno služenje, vendar vojakom ta čas skrajšajo za en mesec, mi pa moramo odslužiti vseh 7 mesecev. Po končanem civilnem služenju te razporedijo v civilno zaščito ali na druge dolžnosti, kjer ne gre za nošenje ali uporabo orožja. Ne

Oskrbimo vas s kvalitetnimi gradbenimi materiali po ugodnih cenah. Posebej še z:

- IZOFAS suhomontažno fasadno oblogo
- ukrivimo in polagamo betonsko železo in mreže
- vse vrste betonskih mešanic
- KO—TLAK plošče
- betonski zidaki in druga betonska galanterija
- separirani agregati
- kritina BRAMAC pod najugodnejšimi pogoji

SE PRIPOROČAMO

NAJNIŽJE MOŽNE CENE

NOVA OPREMA

Tovarna oblaženega pohištva
62380 Slovenj Gradec, Stari Trg 304
Telefon (0602) 42 051; telefaks 42 153

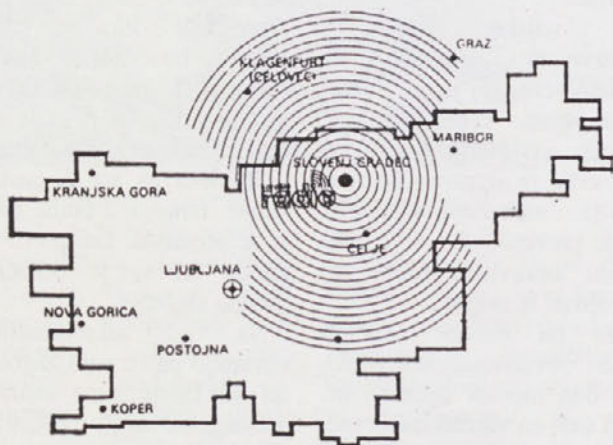
oblaženega pohištva in ugodni prodajni pogoji!

- 20 % popust ob gotovinskem plačilu
- trimesečno obročno odplačilo brez popusta
- petmesečno obročno odplačilo z 12 % fiksno obrestno mero

V lastnih prodajnih enotah **NOVE OPREME**

SLOVENJ GRADEC
Stari trg 304
(0602) 44 185, 41 144

NOVO MESTO
Regerške košenice 65a
(068) 21 674

koroški
radio
slovenj gradec

UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

ZILA

TRGOVSKO PODJETJE

SLOVENJ GRADEC

VAS VABI, DA OBIŠČETE

Blagovnico v Misliniji, kjer se lahko po opravljenem nakupu ob bogato založenih policah tudi izdatno in poceni okrepcate.

Gradbeni servis Slovenj Gradec s popolno ponudbo vsega gradbenega materiala po najugodnejših cenah.

TEKSTILNE TRGOVINE:

Elegance, Vesna, Ciciban, in Konfekcija čevlji, kjer so odlično založeni z vsemi artikli za pozno pomlad in poletje.

PRIDITE, pričakujemo Vas!

ZILA DANES - ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI!

Iz knjige rekordov

Bliža se čas počitnic, zato vam postrežemo z idejo o preživetju le - teh. Vsi tisti, ki boste odšli v Anglijo, se morate vsekakor ustaviti v Bristolu, kajti tam je v mestnem muzeju na ogled največja kitara na svetu. Dolga je devet metrov in težka kar trideset tona.

Tisti obiskovalci, ki bi si želeli ogledati oz. slišati, kako je v resonančnem ohišju, če kdo igra po kitari, lahko v kitaro vstopite. Izdelovalci pravijo, da se jim je zdelo, kot bi sestavljali ladjo ne pa glasbilo.

V kitari je seveda mogoče tudi zaigrati, vendar mora sodelovati več ljudi.

O kakšnem serijskem izdelovanju teh kitar zaenkrat še ni govora...

LENNY KRAVITZ

Kar nekaj ljudi mi je ob prvem mestu Lennija Kravitz na naši lestvici čestitalo, zato se mi zdi prav, da Lennija na kratko predstavimo.

Lenny Kravitz je v sodobni popularni glasbi pravi fenomen. Očitajo mu, da posnema Hendriksa in Lennona, s čimer se on sam ne strinja. Sam pravi, da poje o stvareh, ki se mu dogajajo v življenju, da pa uporablja glasbila s tipično starim zvokom zato, ker so mu všeč, vsaj namenoma pa ne kopira nikogar. Njegov najnovejši album in istoimenski signal "Are You Gonna Go My Way" je že visoko na lestvicah, tako da

Lenny nima težav z priljubljenostjo. Zadnje čase je zelo aktiven in priljubljen. Kot producent se je poskusil pri Madonni in uspel, skupaj z Mickom Jaggerjem sta naredila priredbo pesmi Use Me, sodeloval je na najnovejši plošči Aerosmithov ter napisal pesmi za najstniško zvezdnico Vanessa Paradise.

Njegova nova plošča, ki je prava hippie ideologija, je moderna, ker so tisti časi ponovno moderni. Lenny prodaja zvok, ki ga je nekaj generacij zamudilo in to mu gre zelo dobro od rok. Plošča prinaša uravnoteženo razmerje rockovskih pesmi in balad.

Ploščo priporočam vsem hippiem (starim) in pa seveda tistim mladim, ki bi radi na modern način spoznali zvok 60 in 70 tih.

V poletnem času bo L. Kravitz gostoval po Evropi, o morebitnem koncertiranju na Koroškem zaenkrat še ni bilo govora.

ROCK WITH ME

Na kratko govorimo še o enem fenomenu - skupini INNER CIRCLE, ki draži ušesa najstnikov, pa tudi mame in babice ob prijetnih skladbah niso ravnodušne.

Skladba Rock With Me je pristala na vseh mogočih

lestvicah, fantje pa nizajo že nove in nove uspehe.

Prihajajo iz Jamajke, vseh sedem članov skupaj pa tehta kar okoli tona. O svoji glasbi imajo zanimivo teorijo: "Bog je dal ljudem pravljicne ritme, da se z njimi prebijajo skozi pekel

S G P K O G R A D D R A V O G R A D

GRADBENO PODJETJE d.o.o.

S L O V E N J G R A D E C

IZVAJAMO VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ, ADAPTACIJE, STROJNE INSTALACIJE, KLJUČAVNIČARSTVO, KLÉPARSTVO IN KLIMA NAPRAVE.

Zamenjam eno sobno stanovanje z balkonom in veliko kletjo (40 m²), za večje stanovanje na Ravnah ali na Prevaljah.

Jakopič

Prevalje tel.: 31 854

LESTVICA

Predstavitve lestvice Prepiha in kluba GG TOP iz Starega trga pri Slovenj Gradcu je bila opravljena, dolžni pa smo vam še nekaj več podatkov o klubu GG TOP. Lastnika sta Uroš Gnamuš in Milan Golčer, ki sta se odločila ponuditi obiskovalcem dobro glasbo, katero predstavlja dobri stari in tudi novejši rock. Seveda pa iz kluba GG TOP ne boste šli, ne da bi slišali skladbe, ki so trenutno najbolj vroče na svetovni glasbeni sceni. GG TOP je odprt od 21. do 01. ure, ob petkih in sobotah pa je odprt do 03. ure. Klub je odprt tudi ob nedeljah. Vstopnina je prav simbolična - 100 SIT, v klub pa se lahko po naši oceni natrpa do 200 ljudi. Zanimivi so tematski glasbeni večeri ob četrkih, ob koncu tedna pa je brez izjeme več kot živahno. Dobrodošli v GG TOP ob dobri glasbi in hladni pijači!

PREPIH & GG TOP

- Lenny Kravitz: Are You Gonna Go My Way
- Bijelo dugme: U planine (jer tamo nema zime)
- Metallica: Nothing Else Matters
- Mick Jagger: Sweet Thing
- Doors: Light My Fire

Predlogi:

- M. Jackson: Give Into Me
- Guns'n'roses: November Rain
- Duo Kora: Rad' mam pir

Pošljite svoje predloge oz. glasove na snalov Prepih (za lestvico Prepih 6 GG TOP), Čečovje 5, Ravne na Koroškem. V primeru, da bo vaša dopisnica izžrebana, boste bogatejši za kaseto, ploščo ali CD. Serbus!

in reggae (ala Bob MarleY), da najdejo pot v nebesa. Potem pa jim je dal še reggae-beat, da se sprostijo, začno pozibavati in iz glave prepodijo črne misli o

sovraštvu in pohlepu. In reggae-beat je glasba, ki jo igrajo Inner Circle"...

Darko Kašnik

IRSKI SINDROM

Podjetje, ki ni le to, temveč je tudi studio za razvoj podeželja, je sklenilo prosvetliti samega predsednika ravske vlade. Popeljalo ga je na daljno Irsko in zdaj z njim uprizarja predavanja z naslovom - "Še pomnite, gospodje?". Ker je tako postalo očitno, da podjetje zna spraviti na Irsko in nazaj tudi predsedniška, imena ljudje seveda pričakujejo, da se bo na seznamu podeželij, ki jih studio razvija, znašla tudi domača gruda. Od MacTasiča pa, da bo od zdaj dovolil v občinski stavbi točiti pravi irski whisky.

Top secret

Mirko Kotnik, še vedno edini predsednik dravograjskega Izvršnega sveta, ki je edini Izvršni svet, ki mu ne stoji za vratom troedina skupščina, se bojda zdaj hudo sekira, ker mu leži na duši reševanje zapuščine prejšnje oblasti. Posebej zato, ker je svoj način reševanja označil za top sekret. Tajnost, s katero se je lotil zadeve, je obrodila že bogate sadove, ki pa se znajo še odebeliti, ko bo, kot se sliši, šlo GP Grosuplje v stečaj. Sadovi znajo res narediti precejšnje sranje in kar utemeljeno je pričakovati, da bo iz top secret nastal čisto navaden sekret. Tisto zgoraj je pa tako lapsus calami. Prostor za sekret pa že samajama.

Družabni dogodek

Nekaj deset traktorjev se je vozilo prejšnje dni po koroških cestah v strnjjenih kolonah in opozarjalo na nevzdržen položaj, v katerem so kmetje. Ker so bili dogodki storjeni dopoldne, so bili opaženi bolj nezaposleno, ker so jih bili deležni samo tisti trije tisoči Korošcev, ki so brez zaposlitve. Zelo jih je zanimalo, kaj se bo izcimilo iz kmečke tožbe. Odgovor so

dobili kmalu. Že čez nekaj dni se je podražil kruh. Lahko zdaj pričakujemo, da se bodo nezaposleni spravili peš s transparenti na kmete? Recimo na tisto kmetijo, ki ima ta glavnega birta, ki šola vse svoje otroke, se vozi v dveh avtomobilih, časa mu pa ostaja še za politiko... Sicer bodo pa tako spet novinarji krivi, da kregajo delavce s kmeti.

Preproščina pa taka

Na okroglo mizo o tehnologijah, ki jih zdaj zganjajo v žerjavski topilnici, je prišel tudi republiški inšpektor in Črnjane vneto prepričeval, da je država neučinkovita. Črnjani so prav tako vneto poslušali, kaj jim novega pripravljajo strokovnjaki za odpadne metale (so morda odpadniki) iz Mežice in jih prekinili šele z nedolžnim vprašanjem, ali imajo za svoje početje ustreznega dovoljenja. Na okroglo mizo pa je sedla še neka gospa, ki je rekla, da je zelena in govorila o pesku v žerjavskih peskovnikih in takonaprej. Skratka, bilo je lepo, le miza je bila okrogla na ostre vogale...

Nategnjenci

Zgodba je nekako takale: M. S. s Prevalj, ki je med drugim g. dr. Čretniku prodal računalnik s premajhnim spominom (o tem smo v naši rubriki že pisali), je pred časom izprosil od g. Brložnika, da je dal zanj besedo ob najetju kredita pri avstrijski banki (kredita še ni začel vračati). Prav tako pred časom je g. Bodnerju in njegovemu kolegu "prodal" večjo količino nemškega spreja za zadržanje moškosti (prizadeta spreja še nista videla). Pred kratkim pa je g. Bodner g. M.S. zalotil v prevajalski gostilni. Poklical je svojega kolego in g. Brložnika in vsi trije so g. M. S. ročno odpeljali v prodajalno gradbenega materiala na Fari, zaklenili vrata in ga zaradi svojih grehov malce "prišrafali". Kozje molitvice očitno niso rodile sadov, zato so na pomoč poklicali policijo. Policija je najprej odčitala molitvice prizadetim, ker so protipravno (nepooblaščen) odvzeli prostost svobodnemu državljanu, slednjemu pa iz varnostnih razlogov vendarle začasno odvzeli potni list, da se ne more vrniti v Nemčijo. Tako je za poravnanje računov trenutno na razpolago, če bo kaj od tega, pa bomo poročali kdaj drugič.

P.S.

Zgodba je zanimiva tudi zaradi tega, ker smo v uredništvu končno razvozlati skrivnost, odkod v zadnjem času toliko klicev želj(e)nih korošic, ki se pritožujejo nad slabo trdnostjo koroških tičev. Pomanjkanje spreja, seveda.

P contra P

Naš znanec Pecci je končno izgubil prvo bitko. Sodišče je pravnomočno razsodilo, da kolega Petek ne piše laži, kot mu je predpisal Pecci, plačati pa mora tudi stroške (seveda Pecci!).

Ker to komajda povzroča opekline prve stopnje, Prepah priporoča vsem, ki imajo občutek, da jih Pecci nateguje, da še naprej redno uživajo kontracepcijo. Vsem ostalim pa lep dalmatinski pozdrav.

Pesem združuje Korošce

Na promociji kasete Dua Kora smo na Rimskem vrelcu doživeli prijetno presenečenje: spontano, sproščeno in brez podtikanj so družno zapeli občani vseh štirih občin koroške regije. Pesem je enako srčno zagrela vse prisotne, neglede na kraje rojstva in bivanja. Posebno je k vzdušju prispevalo omizje (na sliki), ki so ga sestavljali izključno Slovenjgradčani - in dva Radeljčana - in so s pesmijo KOROŠCI SMO ZMERAJ ZA MUŠTER BILI (!) preglasili celo domorodne Ravenčane. Za čuda slednji niso protestirali ali se celo sklicevali na izključno pravico do koroške identitete. Še več: navdušeno so pozdravljali zagretost sosedov, jim pritegnili in gauda je bila na višku.

Predlog: nekaterim občinskim politikom bi lahko za MUŠTER bili...

Odsotnost je lahko pogubna

Zasebne detektivske agencije še raziskujejo, kako je moglo priti do nezasižanega udara proti mežiškemu županu Dušanu Kreblu. Na edini seji nekega organa v Mežici, na kateri je manjkal, so mu namreč ročno prodali koncepcijo za ometanje dimnikov nekemu zasebniku. Ker je Dušan tudi edini direktor edinega še živečega družbenega dimnikarskega podjetja v Srednji Evropi in Varšavskem paktu in je Mežica pravzaprav njegov fevd, je že prišlo do ostrega razčiščevanja, zakaj visi nad krajevno skupnostjo Damoklejev meč v barvi zastave neke zavarovalnice. Sherlock Holmes je menda že na sledi aferi, ki seže do najbližjega dimnika.

Radeljčani že vidijo Ameriko

Barka, ki jo vodijo Fras, Šeško, (anti)ideolog Pruš and comp., je že v vodah, od koder se da slutiti Ameriko. Potem, ko so svoj čoln napolnili z brezposelnimi, ki se jih na kvadratni meter tare več kot drugod po državi, so se odločili razviti malo gospodarstvo in narediti svojo deželo spet srečno. Poklicali so na pomoč bistro žival, ki jim je za

orientir ponudila projekt za projektiranje projektnih projektov, najlepše računalniško obdelan seveda, in nenadoma odkrili, da se ji je obljubljen dežela Amerika skrila za debelo meglo. Do prihodnje seje kriznega štaba bodo najbrž že pogruntali, ali jim kupovanje megle pri dobronamernih namerah koristi.

Ali so na Stržovem opice

Ulico bivših, sedanjih, odstopljenih in pregnanih direktorjev v mežiškem faraonskem naselju Stržovo so asfaltirali. To ni nič posebnega, če ne bi v ulici pod omenjeno živeli navadni zemljani, ki zaradi narave stvari niso doslej še nikomur žalega storili, le komunalni prispevek, iz katerega se ulice asfaltirajo, so že davno pred sedanjimi, bivšimi in odstopljenimi ter pregnanimi direktorji, plačali. Seveda to še ne pomeni, da imajo svojo ulico asfaltirano, asfalt ulico nad njimi pa jim vzbuja močne dvome v njihovo poreklo in izvor. Mar ni dovolj, da imajo takšne sosedo, huje je, da se sprašujejo, ali so že poskakali z dreves v primerjavi z njimi...

Sarkazem

Nekateri pravijo, da je sarkazem orgazem cinizma. Zdaj, ko je na najslavnejši obvoznici na Koroškem, prišlo do smrtne žrtve, seveda pričakujemo, da strokovnjaki, ki so sestavljali načrt za izgradnjo povedo, zakaj semaforjev še vedno ni, občinski velmožje pa, zakaj se kdaj ne zgovorijo še na čisto vest.

RADIO DURHCUG

► Vprašanje: Zakaj v Slovenj Gradcu vsemu navkljub semaforjev na obvoznici ne postavijo?

Odgovor: Semaforji so resda predvideni v projektih, vseeno pa ni mogoče predvideti ali bi resnično zmanjšali število prometnih nezgod na križiščih. Za vse udeležence je zato v pripravi tečaj iz prve urgentne pomoči in dopolnilno izobraževanje iz poglavja križišč.

► Vprašanje: Ali je res, da bodo v mežiški rudnik zdaj odlagali odpadke?

Odgovor: Načelno to ni res, vseeno pa se lahko zamislite vsaj nad tem, da nuklearka v Krškem še vedno dela, popoldanska obrt pa novemu direktorju Rudnika menda ne nese. Zato je lahko odgovor zgolj negativen, dokler imamo pri sosedih gibanje, ki se bori za življenje brez atomske energije.

► Vprašanje: Ali je res, da bi edini koroški časopis Prepah že davno propadel, če ga ne bi vzel v roke Niko R. Kolar?

Odgovor: Zagotovo je to edina resnična govorica v zadnjih nekaj letih okoli tega časopisa, saj je popolnoma jasno, da novinarji pri časopisih pomenijo zgolj nujno zlo, direktorji pa so tisti, ki jih držijo pokonci.

JELOVICA

na sejmu
v Slovenj Gradcu od 4. do 9. 5. 1993

PREZENTATA 93

OKNA VRATA POLOKNA HIŠE
MONTAŽNE STENE LESENE STOPNICE
PRENOVA OKEN VRTNE GARNITURE

10 - 20 % popust

V ČASU SEJMA TUDI V PREDSTAVNIŠTVU
RAVNE NA KOROŠKEM
ČEČOVJE 5, TEL.: 0602 / 20 175

KOMPAS

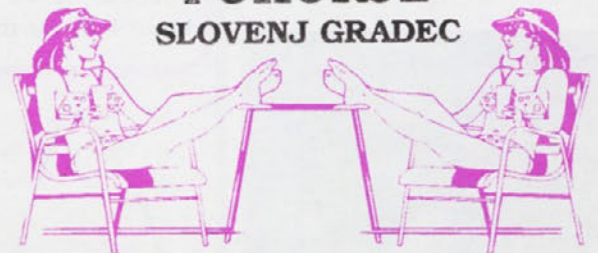
Hoteli

KOMPAS HOTELU Slovenj Gradec

VABIMO

V PRENOVLJENO RESTAVRACIJO
IN VRT HOTELA
POHORJE
SLOVENJ GRADEC

Mercator - Trgoavto

CANKARJEVA 21, SLOVENJ GRADEC
TEL.: 0602 / 42-903, 42-904

AKCIJSKA PRODAJA

- NAJVEČJA IZBIRA UVOŽENIH IN DOMAČIH KOLES NA KOROŠKEM - ITALIJANSKE ZNAMKE "ATALA" Z VGRAJENIMI BLAŽILCI NA KRMILNIH VILICAH NA 20. IN 21. PRESTAV (MENJALNIK VISOKEGA KAKOVOSTNEGA RAZREDA)
- KOLEŠA TOVARNE "ROG" V VSEH BARVNIH KOMBINACIJAH ŽE OD 27.996,00 SIT DALJE
- OTROŠKA KOLESKA ŽE OD 3.300 SIT DALJE

**MOŽNOST PLAČILA NA 3 ČEKE BREZ OBRESTI IN 5 ALI 6 ČEKOV Z MINIMALNO OBR. MERO;
ZA GOTOVINO - 5 % POPUST !**

✓ PROGRAM TOMOS	
✓ Vespa PIAGIO z zaganjačem	155.880,00 SIT, (možnost kredita)
✓ motorna kolesa AVTOMATIK 3	63.000,00 SIT
✓ APN 6	94.140,00 SIT POPUST ZA GOTOVINO 5% !
✓ motorna žaga HUSQUARNA 61 FF	46.988,00 SIT POPUST ZA GOTOVINO 7% !
✓ motorna žaga HUSQUARNA 266 SE	59.850,00 SIT 7% POPUST !

**MOŽNOST PLAČILA NA 4 ČEKE BREZ OBRESTI ALI 5 IN 6 ČEKOV Z MINIMALNO OBRESTNO MERO NA
ZALOGI VELIKA IZBIRA REZERVNIH DELOV, MANJKAJOČE DOBAVIMO V NAJKRAJŠEM ČASU.**

AKUMULATORJI za osebna, tovorna vozila in traktorje; najnižje cene:

- 1 od 12 - 36 A 2.700 SIT
- 2 od 12 - 45 A 3.350 SIT
- 3 od 12 - 180 A 15.000 SIT

MOTORNO OLJE "castrol":

- 1 GTX 5/1 že za 1.743 SIT
- 2 GTX 3/1 že za 1.972 SIT
- 3 KMETIJSKI STROJI, REZERV. DELI TRAKTORJEV ZNAMKE IMT, DEUTZ 2, TORPEDO
- 4 MEŠALEC 120 l = 30.828 SIT
- 5 SAMOKOLNICA LIV POSTOJNA = 4.750 SIT

6 GUME SAVA 22% POPUSTA (BREZPLAČNA MONTAŽA)

- 7 GUMI TEPIHI - STARA CENA: 3.588,00 SIT, NOVA CENA: 1.848,00 SIT (GARNITURA)
- 8 TEPIHI ITISON-STARA CENA: 1.920,00 SIT, NOVA CENA: 1.344,00 SIT (GARNITURA)
- 9 PREVLEKE - STARA CENA: 4.200,00 SIT, NOVA CENA: 2.940,00 SIT

1. MOŽNOST PLAČILA NA 3 ČEKE - ZA NAKUP V VREDNOSTI 10.000 SIT IN
2. NA 5 ALI 6 ČEKOV Z MINIMALNO OBRESTNO MERO ZA VREDNOST 15.000 SIT.
3. PRI NAKUPU V VREDNOSTI 100.000 SIT NUDIMO MOŽNOST ODPLAČEVANJA ZA DOBO DO TREH LET S 15% FIKSNO OBRESTNO MERO + R

1 30% POPUST!

MEŽIŠKA DOLINA

NAROČAM FOTO MONOGRAFIJO

MEŽIŠKA DOLINA

po prednaročniški ceni 3.260,00 Sit.

Moj naslov :

Ime.....
Priimek.....
Ime podjetja.....
Ulica.....
Poštna številka.....
Mesto.....
Podpis.....
Žig (za podjetje).....

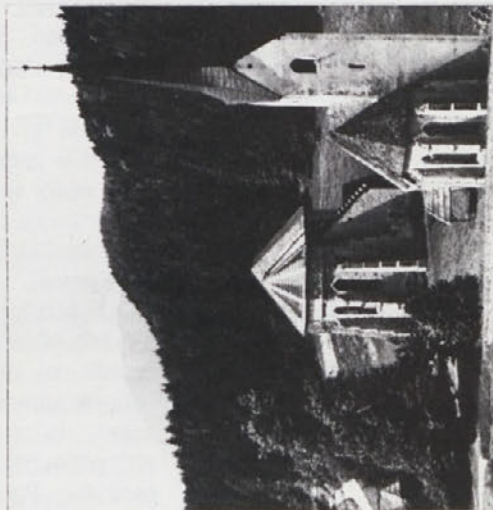
Možnost plačila :

- pošljite mi položnico
- prilagam kopijo položnice
- prilagam ček
- prilagam 2 čeka za dva obroka
- št. žiro računa .....

Prednaročniška cena velja za naročila
in plačila do 20.07.1993.

ČZP "VORANC", d.o.o.
Čečovje 5
62390 Ravne na Koroškem

FOTO MONOGRAFIJA MEŽIŠKE DOLINE

LEŠKI CERKVI - LEPTOTICI MED NAŠIMI CERKVAMI

Gotski cerkvi na Lešah - leptotici med našimi cerkvami - sta se varno ugnezdili v sedlu nad vasjo, ki jo je v prejšnjem stoletju naključno odkrile premoaga spremeniło v enega največjih slovenskih premogovnikov. Spodnja cerkev je posvečena sveti Ani, zgornja svetemu Volbenku. Zunanjo podobo obeh odlikujeta predvsem čudovita prezbitarija, oprta na stopnjevane opornike iz žaganega lehnjaka. Kamniti vzgon je razpotegnil v višino tudi obliko njunik dvodelnih oken s čipkastim kamnoseškim okrasjem v silastih vrhovih in visok konicasti zvonik ob severni strani spodnje cerkve. Zvonik Volbenkove cerkve je v prejšnjem stoletju uničila strela.

Notranjost spodnje cerkve se po kakovosti opreme ujema z zunanostjo, notranjost navzven nemara celo lepše, za premagovanje večje mase temeljiteje zakorinjene druge cerkve pa je, žal, hudo osiromašena.

Ze stoletja se tudi v tem neponovljivem primeru slovenske cerkvene arhitekture izpričuje navzočnost neumičljive sle čoveka po lepoti, ki se razrašča v mnogotere oblike, vselej pa želi prerasti vsakdanjost življenja, se iztrgati težnosti, ki nas priklepa k tlom in oplemenititi čas našega bivanja.

Iz ene teh cerkev je verjetno tudi srednjeveška kiparska mojstrovina: iz lipovine izrezan kip sv. Barbare, sedaj shranjen v Narodni galeriji, nastal verjetno v sredini petnajstega stoletja.

SPOZNAJTE LEPOTE MEŽIŠKE DOLINE

FOTO MONOGRAFIJA
MEŽIŠKE DOLINE
Z IZBRANIMI POSNETKI
FOTOGRAFA MILANA PAJKA IN
ESEJISTIČNIM ZAPISOM
prof. JANEZA MRDAVŠIČA

Monografija bo izšla v založbi ČZP
"VORANC", d.o.o. v nakladi 6000
izvodov, s povzetki v angleškem in
nemškem jeziku

Monografija bo obsegala 132 strani,
formata 25 x 28 cm z motivi Mežiške
doline

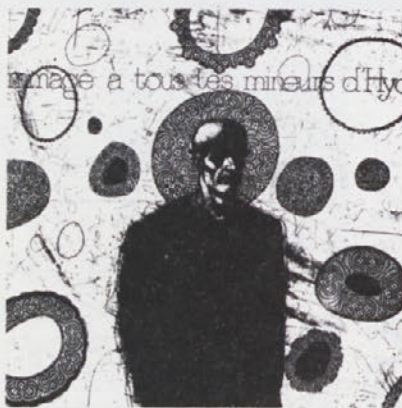

RUDI SKOCIR V GALERIJ GRAD

V sodobni ikonografiji zavzema opazno mesto tip rudarja kot svetovne metafore, kakršno so desetletja formirale specifične življenske razmere, skoraj povsem enake različnim generacijam in kulturam. Tu ne gre zgolj za poklic, ki je po svoji naravi vezan na delo globoko pod zemljo, marveč tudi in predvsem za njegovo moč, da lahko bolj kot drugi določa celotno podobo nekega bivanja, že videz same rudarske pokrajine, način življenja, njenih prebivalcev, navad, kulture in celo umetnosti. Če pustimo ob strani ikonografijo socrealizma, kjer je obveljala figura atletskega, mitičnega rudarja za nekaj prototip simbola revolucije in novih časov, je v te kontekstu vredno omeniti znamenitega pisatelja Davida Herberta Lawrencea, ameriškega neоекspresionističnega slikarja Davida Alle-a, pri nas pa vsekako NSK oziroma skupino Irwin. Vsi trije se namreč z različnih vidikov lotevajo te problematike, ki je, spet vsakemu po svoje, zaznamoval njihovo umetniško izpoved.

Se toliko bolj je prežetost slikarske govorice s fenomenom rudarskega značilna za Rudija Skočirja. Umetnikov svet se je pravzaprav že zdavnaj in povsem identificiral s tem posebnim načinom bivanja, ki je bolj kot danes ostal navzoč v materialni in duhovni dediščini starega rudarskega mesta Idrije. Bilo jih je mnogo, brezimnih in prepuščenih pozabi, ki so stoletja dolgo predstavljali sol tistega kraja, usodno vezani nanj so v potu svojega obraza ustvarjali svoj košček zgodovine, trpek in neusmiljen, preveč specifičen, da bi ga lahko delili še s kom drugim. Dan za dnem in leto za letom so odhajali v rove, sin je nadomestil očeta, menjavale so se generacije, zunaj večine teme in zadušitve atmosfere pa so zaradi njih rasle

hiše, mesto in z njim celotna pokrajina. To je njihova dediščina in v njej je ostala duhovna prisotnost vseh anonimnih mož, ki so se pričeli vračati v naš čas preko Skočirjevih slik kot tipizirani simbolični predstavniki tistih bolj ali manj davnih posameznikov z imeni in priimki. Pri njihovem upodabljanju se avtor zavestno odreka eventualnemu socialnemu elementu, prav tako pa tudi ekspresivni tagični figuri delavca, kakršen je na primer rudar na znanim istoimenskem diptihu Skočirjevega sodobnika, že omenjenega D. Salle-a. Nasprotno so ti rudarji, ki se jim občasno pridružijo še žene-neveste, izgubili portretne značilnosti in poteze, ki so

jim jih zarisovale velike in male skrbi, žalost in drobna veselja vsakdana. Njihova obličja so otrpnila pod obveznimi delovnimi čeladami in si naredila videzbrezčastnosti in monumentalnosti, medtem pa figure, premišljeno razporejene v strogo kompozicijo, spominjajo na stare, hierarhično upoštevalne skupinske fotografije, še bolj pa na srednjeveške, točneje bizantinske postavitev. Ni slučaj, da je

slikarju, ob kristopomornih risbah njegovega nekdanjega profesorja Janeza Bernika, izjemno blizu reprezentativna, poduhovljena umetnost Gustava Klimta. Z njim ga povezuje izročilo bizantinskega slikarstva, pri čemer so Klimta zanimali zlasti mozaiki Skočirja pa, vsaj po mojem mnenju ikone, podobno kot božji in svetniški liki na teh tabelnih slikarjih, ki so izven območja taktilega in imajo večinoma zlato nebesko ozadje, se tudi naši rudarji pojavljajo pred zaslonom oziroma artilicijalnim prostorom, ki je nadomestil realnega. S tem, da je avtor žrtvoval prosto in uknil iluzijo globine, celota je namreč hote ploskovita, je vizualno in simbolično izpostavil figuro in jo dvignil na nivo heroičnega. Da se je avtor premišljeno odločil za dejanje posvetitve, potrjuje tudi očitna prisotnost določenih znanih atributov v podobah.

Osnovno je vsekakor razpelo, ki nastopa bodisi kot znak, prisposoba v obliki prekrizanih rok ali postavitev rudarjevega lika z značilno razpetimi rokami, in aludira na evangelisti ECCe homo in morda bolj kot na trpljenje kaže na žrtvovanje. Svojevtrsten kontrast kompaktnim, s kompaktno telesnostjo definiranimi figurami, prav tako pa tudi zaprtim, sicer drobnopotezno obdelanim in popisanim ploskvam, pomenijo nežne, filigranske čipke, ki so jih izdelovale žene rudarjev in so ob živosrebrni rudi posebnost Idrije. Skočir jih je vnesel kot enakovredne elemente kompozicije v smislu posebej naglašanih detajlov, ki imajo nedvoumen simboličen pomen. Idriska čipka je vedno bela ali vsaj okraša in ostaja v barvnem smislu svetlo nasprotje zamolkim, običajno temnim tonom na Skočirjevih platnih in grafičnih listih.

Judita Krivec Dragan

Tokrat je Galerija Grad predstavila umetniška dela Rudija Skočirja, akademskega slikarja iz Idrije. Slike in grafike bodo na ogled do 29. maja.

Življenje in delo umetnika je na otvoritvi razstave 13. maja predstavil g. Benjamin Kumprej. Znani duo Kora pa je zapel nekaj svojih pesmi.

Ob vsem drugem so obiskovalci razstave spoznali odlična vina (laški rizling, renski rizling, sauvignon) zelo priznanega pridelovalca vin Milana Krajncu.

Ob razstavi v galeriji si umetnine Rudija Skočirja lahko ogledate še v bistroju Lečnik, kava baru Berlin (bivši kava bar Čivnik) in v na novo urejeni ravenski lekarni.

V juniju bo GALERIJA GRAD predstavila unikatne stole Janeza SUHADOLCA iz Ljubljane.

B. K.

oziroma skoraj vse predebatirali. V soboto zvečer so skupno postavili prijetno razstavo, vsak avtor na delo, mentor pa na željo organizatorja g. Jureta Drobniča, tri. Žal se je na otvoritev zbralo zelo malo ljudi, skoraj manj kot izvajalcev kulturnega programa, ki je bil res prijeten.

Presenetil je predsednik KUD Mislinja, gospod Peter Tovšek, ki je povedal čudovite besede o slikarstvu in tudi odnosu umetnika do motiva, kakor o možnih napačnih interpretacijah naslikanih motivov. Poudaril je, da so slike predvsem zelo osebne vizije okolja in jih jemljemo lahko zgolj kot takšne. Kasnejšim obiskovalcem razstave likovnih del Slikarske kolonije Mislinja 1993 želimo veliko užitka, pa tudi vsaka kritična beseda bo dobrodošla.

Otvoritev je bila 15.5. ob 19. uri v Kulturnem domu, razstava pa bo - v vednost ljubiteljem - še trajala do preklica.

B. Kumprej

SLIKARSKA KOLONIJA MISLINJA 93

Slikarsko kolonijo so v Mislinji organizirali že leta 1991, tako da je letos potekala druga tovrstna kulturna akcija. Organizator je tudi tokrat bilo Kulturno društvo Mislinja.

Zbrali so se: Alojz Zavolovšek, Jure Godec, Jože Hohkraut, Štefka Kordež, Ana Ojsteršek, Peter Petrovič, Oskar Sovinc in Arpad Šalamon (vsi iz Društva šaleških likovnikov). Kljub povabilu se kolonije ni udeležil

nihče domačih ustvarjalcev. Tudi sicer je bila obveščena odlična, saj je o akciji obveščal tako radio kot tudi nekaj sto vabil na otvoritev razstave. Mentor kolonije je bil akademski slikar Benjamin Kumprej. V dveh dneh seveda ne more nastati ne vem koliko del, čeprav so udeleženci naredili dosti več kot je slik na razstavi. Vsi po vrsti (tudi mentor) so se ukvarjali s tehniko akvarela. Med samim

delom je bilo dosti govora o likovni problematiki in seveda še o čem.

Vsak slikar (oz. slikarka) je svojstven v izrazu in tudi postavitvi motiva ali koloritu. Pri njih je močjo prisotna risba, drugi slikajo izrazito ploskovito ali v intenzivnih barvnih kontrastih.

Vsi udeleženci so bili izredno aktivni, porazdelili so se po mislinjskem okolišu in kraju samem; po delu pa so vse -

Koroška poje 93

Na X. sklepnem srečanju odraslih pevskih zborov Koroške pevske zveze se je v Slovenj Gradcu predstavilo deset izbranih zborov iz občin Dravograd, Radlje, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec.

Na tokratnem srečanju so po nekajletnem premoru nastopili vsi najboljši zbori koroške pevske zveze: moški pevski zbor "Šempeterski pavri" Otiški vrh (Irena Glasenčnik), mešani pevski zbor "Mato" DPD "Svoboda" Črna na Koroškem (Mojca Kovač), ženski pevski zbor Radlje (Irena Trojak), moški zbor "Trta" Žitara vas (Jozi Starc), moški pevski zbor Kope Legen (Polona Krpač), moški pevski zbor Radlje ob Dravi (Branko Čepin), mešani pevski zbor "Hugo Wolf" Slovenj Gradec (Almira Čegovnik), dekliški pevski zbor KUD Ivan Cankar Šmartno (Janez Kolarič), mešani pevski zbor Vuzenica (Danica Pokeršnik) in moški pevski zbor "Vres" DPD "Svoboda" Prevalje (Almira Čegovnik).

Že z moškim pevskim zborom Radlje je nastop druge polovice zborov pokazal na visoko zastavljene cilje, saj so zborovodje izbrali skladbe od renesanse, preko romantike, vse do sodobnih kompozicij trenutnega ustvarjanja (Gallus, Wolf, Šivic, Kogoj, Srebotnjak, Lebič, Jež). Izvajanje in interpretacije so pokazale na bogato znanje zborovodij, ki so skrbno oblikovali posamezne pevske glasove v lep in zaokrožen zborovski zvok, ki so z intonančno čisto vodenimi melodičnimi linijami posameznih glasov dosegli polnost in bogastvo harmonij in ki so uspešno izkoriščali možnosti dinamičnih in agogičnih niansiranj.

Moški pevski zbor Vres z zborovodkinjo Almiro Čegov-

nik se je upravičeno prijavil na državno tekmovanje pevskih zborov v Ljubljani. Zanesljivo bo zelo uspešno tekmoval tudi dekliški pevski zbor Šmartno in Janez Kolarič na mladinskem pevskega festivalu v Celju. Na državno tekmovanje bi po svojem kvalitnem izvajanju vsekakor sodili tudi mešani pevski zbor Slovenj Gradec, moški pevski zbor Radlje in mešani pevski zbor Vuzenica. Zborovodjem je očitno ob pravem času manjkalo prave spodbude, da bi se za tekmovanje odločili.

Med nastopajočimi je opazno zanimanje vzbudila tudi debitantka - Mojca Kovač, ki je nastopila z mešanim pevskim zborom Mato iz Črne na Koroškem. Z muzikalnim in intonančno čistim izvajanjem je po večletnem stagniranju tega zbora nazorno pokazala, da je za uspeh zbora in njegovo kvaliteto vendarle odgovoren le zborovodja in da je vsako drugo utemeljevanje neumestno.

Tudi letošnje jubilejno deseto srečanje najboljših zborov Koroške pevske zveze je pokazalo, da je poleg želje po druženju in prepevanju pevcev prisotne tudi veliko volje do temeljitega študija zahtevne zborovske literature, za kar imajo zasluge zagnani zborovodje in kar redki organizatorji, ki jim v teh "čudnih" časih v odnosu do zborovske kulture stojijo ob strani.

Dragica Žvar

Piše: Rok TAMŠE

Družba je družba in služba je služba! Kaj pa si lahko prislužiš z druženjem? Veliko. Zato iščem družbo.

Družbo, v kateri bodo prijatelji, kolegi, znanci, blebetači, hinavci in še kakšna navadna baraba zraven. Pa ženske vseh sort, seveda! Rad bi se pohvalil, da sem v izjemno dobri družbi. Takšnih junakov je prav malo, kajti družba ni isto kot klapa. V družbi se moraš vrteti, znajti, igrati, ugajati in biti pozitivna oseba. Na drugi strani si lahko v klapi prav to, kar si. Sicer me zanima, komu to uspeva. Brez igre, previdnosti in okraskov, ki bi ti naredili boljšo fasado. To slednjo pa v družbi vsi tako hudičevo močno potrebujemo. In večina ljudi se popolnoma zlije v družbo, ker nima klape. Siromaštvo!

Družba je lahko dobra z lažmi, podtikanji in ostalimi svinjarijami vred. Kot dobro jo sprejmeš, če si bil na to pripravljen, če nisi naiven in če nisi idealist. V nasprotnem primeru si izoliran v lastnem prepričanju, da si drugačen in tako hudo trpiš. Ti imaš prav, ostali so pa terc ko' noč. Dviga se ti, ker moraš biti med njimi in vsi te imajo za svojega. Zato jih hočeš vse po vrsti presenetiti. Spremeniš frizu-ro, zamenjaš oblačila, izgineš za nekaj časa, narediš se nekoliko nedostopnega in po dolgotrajnem mučenju ugotoviš, da ti pomeni družba službo. Namreč vse kar delaš, delaš zaradi nje in zanjo. Tako doumeš, da si njen ujetnik. Nehote si postal del tistega, na kar bi najraje uriniral. Nevšečnost pa taka!

Zato je najbolje jemati družbo kot zajebancijo, v kateri se vsi

Kopija vo življenja

zanimajo za druge in vedo vse o njih, sami sebi pa predstavljajo špansko vas. Mar ni lepo, ko zjutraj vstaneš in se napatiš v kopalnico ter z obilo zobne paste v ustih podariš nasmešek zrcalu in popačeno rečeš: "Gremo se zajebavat v še en družbeni dan." Pravilno ugotavljate, da "zajebavati" ni isto kot "zabavati". To lahko zveni celo lepše kot prisrčen dobro jutro urejene, dolgonoge in sploh privlačne - družbene tajnice. In zakaj bi potem še sploh bentili s slabo voljo, če pa je ta tako in tako del družbe. Vse je že vključeno, pa če to hočete ali ne. Vsakovrstne krize, dnevi, ko gre vse narobe in se nam zruši cel svet na glavo, ženske, ki jih smatramo za nedosegljive...

In da vse to prebrodiš, rešiš in osvojiš, igraš sto na uro, da bi ja bilo na koncu vse v redu. Konec dober, vse dobro. Tako je to v družbi.

Če ste v dobri družbi in imate svojo klapo, ste prva liga. Če menite, da ste v kar vrede družbi in nimate klape, ste povprečneži z zadovoljnim pogledom na življenje. Če imate samo klapo, ste rahlo izgubljeni v tem krutem svetu. Največja nevarnost pa vam preti, če mislite, da je družba slaba in se celo distancirate od nje. Poleg tega še brzkone pojma nimate, kaj je to klapa in čemu služi. Če ste takšen tič, se morate zavzeto zamisliti nas svojo usodo. Zato, ker ste sami sebi družba, ta svet pa že zdavnaj ne trpi več omejeencev in samozadostnežev.

Tako, pamet je zadosti slana. Poper dodajte po želji.

□

Športna zveza Ravne kreator dejavnosti društev in klubov

Prednost športu mladih

V občini Ravne bodo iz javnih financ športu namenili 37 milijonov SIT

Običajno se zatakne pri sredstvih oziroma pri njihovi razdelitvi. Toda - presenetljivo, na tretji seji skupščine Športne zveze Ravne, ki je bila v Mežici, so po sila kratki razpravi soglasno sprejeli predlog finančnega načrta za letošnje leto. Tudi pri ostalih točkah dnevnega reda, kot denimo: poročilo o dejavnosti Športne zveze za leto 1992, realizaciji finančnega načrta za lansko leto in pri pregledu aktivnosti Športne zveze v prvih štirih mesecih letošnjega leta ni bilo pretirane razprave. Kot da bi bilo na športnem področju v občini Ravne res vse v najlepšem redu.

Pa ni vse tako idealno. Sredstev, ki so namenjena redni športni dejavnosti in vzdrževanju objektov, ki jih imajo v upravljanju društva in klubi, je vselej premalo. Iz občinskega proračuna bodo letos za šport v občini namenili nekaj več kot 37 milijonov tolarjev. Iz tega denarja se financira predvsem redna dejavnost - mno-

žični in tekmovalni šport, vrhunski šport in seveda vzdrževanje objektov, za katere bodo iz javnih sredstev namenili skoraj 11 milijonov tolarjev. Skupni finančni načrt izkazuje glede na lansko leto indeks 149, samo za športne panoge pa je indeks 184, kar pomeni, da so pri ravnski športni zvezi dali bistveno večji povdarek društveni dejavnosti.

V celoti gledano so dali predvsem prednost športu mladih. Še vedno so največji porabniki alpsko smučanje, atletika in odbojka, ki so tudi prioritete panoge v občini. Tem sledijo nogometaši, ki naj bi prejeli več kot sto odstotkov več sredstev kot lansko leto. To ni čudno, saj v občini delujejo štirje klubi. Kar zajeten del sredstev so namenili tudi drugim panogam športa: namiznemu tenisu, košarki, rokometu in plavanju.

Hkrati so se odločili, da bodo pomagali pri rednem in tekočem vzdrževanju nekaterih objektov. Med njimi

velja omeniti planinske postojanke in taborniške domove.

Sicer pa velja splošna ugotovitev, da so v Mežiški dolini lahko zadovoljni z dosežki svojih športnikov. Lani so med drugim osvojili 15 naslovov državnih prvakov. Po panogah je največji kakovosten napredek doseglo kegljanje, sledi plavanje, pa smučarski skoki in alpinizem. V občini Ravne je bilo v preteklem letu kar 18 kategoriziranih in perspektivnih športnikov, kar to občino uvršča na 11. mesto v Sloveniji. Po kriterijih Športne zveze Ravne je bilo v občini še 20 mladih perspektivnih športnikov občinskega razreda.

Občani Mežiške doline so aktivni tudi pri rekreaciji, saj je lani na rekreacijskih tekmovanjih in v raznih ligah sodelovalo 2374 občanov, na množičnih prireditvah in akcijah pa kar 8348 občanov.

Pri Športni zvezi Ravne skrbijo tudi za šolanje in izpolnjevanje strokovnega

kadra. Lani se je šolalo oz. obiskovalo razne tečaje kar 105 slušateljev iz vseh panog športa.

Ob koncu seje skupščine ravnske Športne zveze, ki jo uspešno vodi Jože Šater, so podelili še priznanja. Nagradi za najboljša športnika v letu 1992 sta prejela alpska smučarja iz Črne **Mitja Kunc** in **Katjuša Pušnik**. Najboljša ekipa so bili odbojkarji Fužinarja.

Priznanj so bili deležni tudi številni uspešni športniki. Za dolgoletno neutrudno organizacijsko delo so športnim funkcionarjem koroških društev in klubov podelili kar 96 zlatih, srebrnih in bronastih plaket. Posebno priznanje so prejeli tudi odbojkarji IŠD Samorastnika Ravne za uspešno izvedbo Euro cupa v sedeči odbojki (tekmovanje je bilo na Ravnah) in za osvojenost 5. mesta na tem klubskem prvenstvu Evrope.

Ivo Mlakar

Lokostrelci za Slovenski pokal ob Ivarčkem jezeru

Kljub temu, da je dvodnevno tekmovanje za slovenski pokal ob Ivarčkem jezeru oviralo slabo vreme, so prizadevni delavci lokostrelskega društva Ravne uspešno izpeljali tekmo, na kateri so se zbrali domala vsi najboljši v Sloveniji. Prišlo je 37 tekmovalcev in tekmovalk. Med njimi so

bili najbolj natančni lokostrelci iz Gornjega Grada, Kamnika, Ljubljane in Škofje Loke. Z uspehom pa so nastopali tudi "naši" koroški "Robin Hudi", saj je v disciplini compound med članicami zmagala **Bernarda Zemljak** z Mute, **Jože Ravnjak** z Raven pa je bil med člani drugi. Prvo mesto je pripadlo

lanskemu državnemu prvaku Lojzetu Mraku iz Škofje Loke. Ostali naši lokostrelci so se v disciplini compound uvrstili: 4. **Dušan Perhač** - Muta, 5. **Samo Štehar** - Ravne, 7. **Dušan Klemen** - Muta in 8. **Marko Plešivčnik** - Ravne.

I.M

Pionirji Fužinarja državni prvaki v odbojki

Na Ravnah imajo novo perspektivno generacijo mladih odbojkarjev. Na zaključnem turnirju za klubsko državno prvenstvo za pionirje, ki je bil v dvorani OŠ Koroških jeklarjev na Ravnah, so prepričljivo zmagali mladi igralci Fužinarja, ki jih vodi bivši igralec in trener prvega moštva Franjo Jež.

Pionirji odbojkarji Fužinarja - državni prvaki

Na finalnem turnirju na Ravnah so se zbrale štiri najboljše slovenske ekipe, ki so se po predhodnih izločilnih bojih uvrstile na zaključno tekmovanje. Že v prvi tekmi dvodnevnega turnirja sta se med seboj pomirili dve najboljši ekipi - Fužinar in Vileda iz Maribora. Dobro so pričeli Mariborčani in po začetnem vodstvu s 7:0 dobili prvi niz s 15:8. Toda preostala dva niza so zaslužen pripadla boljšim domačim odbojkarjem, ki so zmagali z 2:1 (-8, 12, 10).

Pionirji Fužinarja so v naslednjih dveh tekmah zanesljivo premagali še odbojkarje Brezovice in Kamnika, ter si priigrali naslov prvaka Slovenije. Mariborčani so bili drugi, tretji mladi odbojkarji Bre-

zovice in četrti Kamničani, ki so kakovostno precej zaostajali za omenjeno "trojko", saj so gladko izgubili vsa tri srečanja.

V zmagovalni ekipi Fužinarja so igrali: David Slatinšek, Bogdan Kotnik, Zoran Kralj, Marko Štimnikar, Miha Dretnik, Goran Jelen, Matjaž Ogris, Miha Verbič, Damjan Šuler, Grega Kos in Sašo Praznik. Posebej dobro igro sta prikazala skoraj 190 cm visoka štirinajstletnika David Slatinšek in Bogdan Kotnik, ki je bil proglašen za najboljšega napadalca na turnirju.

Dekleta so sočasno nastopile na finalnem turnirju v Kopru, kjer so pionirke Partizana Prevalje pod vodstvom trenerja Janeza Dokla osvojile

3. mesto. Državne prvakinja so postale mlade igralke Cimosia iz Kopra, pred Rušami, Prevalčankami in Taborjem iz Ljubljane.

I.M.

Novi uspehi koroških orientacistov

Sredi maja je bilo v Kranju državno prvenstvo v orientacijskem teku za osnovne in srednje šole, hkrati pa je potekala tudi tekma SOL (slovenske orientacijske lige) za člane. Med člani so Dušan in Uroš PETROVIČ, ter Igor TURJAK zasedli 8., 9. in 10. mesto.

Med osnovnimi šolami so orientacijski tekači iz Mislinje zasedli 2. mesto za OŠ Cerkno. V konkurenci srednjih šol so bili najuspešnejši dijaki z Raven na Koroškem, ki so bili najboljši v konkurenci fantov in deklet. Tako so gimnazijci z Raven slavili tudi v skupni razvrstitvi.

R. T.

Lep uspeh kegljačev elektrarne Dravograd

Kegljaški šport je na Koroškem dosegel v zadnjem obdobju izreden kakovosten premik. Potem, ko so v pretekli sezoni v prvi državni ligi nastopale tri naše ekipe, Fužinarjeva moška in ženska ter ženska ekipa Slovenj Gradca, so se v najvišjo slovensko ligo sedaj uvrstile še kegljavke Korotana Prevalje. V minulim prvenstvu so Prevaljčanke nastopale v II. slovenski ligi in osvojile 2. mesto ter se skupaj z Rudarjem iz Trbovelj "zavihte" v višji rang tekmovanja.

Svojevrsten podvig pa je uspel tudi izjemno ambicioznim kegljačem Elektrarne Dravograd, ki so si na dvodnevni kvalifikaciji v Ljubljani pridobili pravico nastopa v prihodnji sezoni v tretji slovenski ligi oz. medregijski ligi. Na turnirju so zmagali kegljači Krilatega kolesa iz Maribora pred Dravogradom, Nafto Lendava in drugo ekipo Rudarja iz Trbovelj. Te štiri ekipe so se uvrstile v višjo ligo.

Za ekipo Elektrarne so nastopili: Horst Parotat, Slavko Hanžekovič, Marjan Penšek, Milan Črnko, Ivan Korošec in Albin Kapel. Ekipo je vodil trener Leopold Kadiš. Dravograjčani si seveda želijo, da bi čimprej prišlo do načrtovane gradnje štiri-teznega kegljišča pri Elektrarni, jesenski del tekmovanja v ligi pa bodo "izpeljali" na osem steznem kegljišču na Ravnah.

I.M.

Organizacija odbojgarskih sodnikov Koroške se predstavlja

Izdali svoj bilten

V nakladi 500 izvodov je izšel lepo oblikovan prvi bilten koroške odbojgarske sodniške organizacije. Gradivo in vsebino je pripravil državni odbojgarski sodnik ter novi predsednik organizacije Dušan Brankovič. Na dvajsetih straneh je slikovno predstavljenih devetnajst aktivnih koroških sodnikov. Med njimi je posebna pozornost namenjena mednarodnemu sodniku, Ravenčanu Jožetu Lečniku, ki se je bil prisiljen po 22 letih bivanja v Kaknju v BiH vrniti v svoj rojstni kraj. Zdaj na Ravnah opravlja funkcijo sekretarja sodniške organizacije Slovenije.

Poleg enega mednarodnega sodnika premore koroška regija še pet državnih (Brankovič, Štehar, Verbič, Dokl in Franc) ter deset regijskih in tri občinske sodnike. Prav te dni pa so opravili izpit za sojenje tekem v najvišji državni ligi še trije sodniki.

V biltenu sta lepo predstavljena tudi sodnika Davorin Kragelnik in Vlado Homan, ki nastopata kot igralca v sedeči odbojki za slovensko reprezentanco.

"Pionirja" sodnikov na Koroškem sta bila Ravenčan Pavel Cesar in Dominik Kos -"Mina". Kasneje sta se jima priključila Ravenčan Ervin Wlodyga in Mežičan Štefan Lednik. S prihodom Mariborčana Štefana Filipančiča na Ravne (pred več kot 35-timi leti), se je tudi pri delu sodniške organizacije marsikaj spremenilo. "Panča", kot so ga

imenovali, sicer ni bil direktno povezan z delom sodniške organizacije, toda desetletja se je posvečal vzgoji igralskih kadrov. Veliko med njimi jih je kasneje prestopilo v vrste sodnikov in tako se je organizacija kadrovske močno krepila. Sodniki so postajali odbojkarji, ki so prihajali iz klubov Mežiške, Dravske in Mislinjske doline.

Sedanja generacija sodnikov si je pridobila poseben ugled. Z dolgoletno prakso in poštenim sojenjem so si naši možje v belem znali pridobiti avtoriteto in zaupanje pri klubih in igralcih, tako da pomembna srečanja po Sloveniji sodijo prav sodniki s Koroške.

I.M.

Ravenski karateisti v Torinu

Štirje člani tradicionalnega karate kluba Ravne, brata Roman in Bojan Breznik ter Ivan Mravljak in Rafko Morn, so nastopili na tretjem evropskem prvenstvu v Torinu za izbrano slovensko vrsto. Brata Breznik sta v disciplini ENBU ali sparring borbi zasedla 6. mesto, v KATAH ekipno pa je reprezentanca Slovenije, ki so jo sestavljali koroški karateisti Morn, Mravljak in B. Breznik, osvojila 8. mesto med 22. državami.

SGP KOGRAD DRAVOGRAD
GRADBENO PODJETJE

STAVBENIK

P R E V A L J E

**IZVAJA VSA DELA VISOKE IN NIZKE GRADNJE,
INDUSTRIJSKE OBJEKTE TER OBRATNIŠKA IN
INŠTALACIJSKA DELA**

IZREDNA PRILožNOST! IZREDNA PRILožNOST!

OSEBNI RAČUNALNIK

<p>DIALOG 386SX/33</p> <p><small>PROCESOR 80386SX/33 2MB RAM TRDI DISK 85MB/17ms DISKETNIK 1,2MB VGA MONO MONITOR VGA KARTICA 1024x768, 512KB I/O (2S,1P) TIPKOVNICA SLO</small></p> <p>SAMO: 87.000 SIT</p>	<p>DIALOG 386DX/40</p> <p><small>PROCESOR 80386DX/40 2MB RAM TRDI DISK 85MB/17ms DISKETNIK 1,2MB VGA MONO MONITOR VGA KARTICA 1024x768, 512KB I/O (2S,1P) TIPKOVNICA SLO</small></p> <p>SAMO: 99.900 SIT</p>
---	---

DOPLAČILO ZA BARVNI MONITOR LR 24.000 SIT

Ob nakupu računalnika vam po ugodni ceni nudimo SW paket
WORD STAR LAPTOP COLLECTION (WS6, LAPLINK, ON-TIME, TELMERGE, MAILLIST)
CENA: 10.300 SIT

TISKALNIK

FUJITSU DL 900 Format A4+, 24 iglic, 150znakov/s
SAMO: 37.000 SIT

MOŽNOST NAKUPA NA KREDIT

GORENJE POINT d.o.o. Področje za informacijske tehnologije   Tel: 063 854 741
82320 Venclje, Žečava 19   Fax: 063 853 844

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica triglav

**POSLOVNA ENOTA
KOROŠKA**

Slovenj Gradec
Vorancev trg 2
Tel.: (0602) 41-842,
41-843

PREDSTAVNIŠTVI:
Ravne na Kor.: 23-759
Radlje ob Dravi: 73-025

CELJANI NA POHODU

Morda se boste ob tem naslovu nekoliko začudili. Morebiti si boste celo mislili: "Poglej ga, lokalpatriota. Čim pride kakšen Celjan na Koroško, že mu ni prav!" Pa ni tako! Koroška je turistična dežela in veseli smo, če pridejo k nam ljudje iz drugih predelov naše države in iz tujine. Toda takšne skupine "turistov" kot je bila peterica Celjanov 19. maja, ne potrebujemo. Torej vsi, ki bi še radi prišli v to našo pokrajino, da bi od znotraj spoznali naše policijske bunkerje, naj raje ostanejo kar doma.

Kaj se je zgodilo? V poznih nočnih urah 19. maja je skupina petih Celjanov: M.K., G.K., A.M., J.G. in T.J. na koroških cestah imela lažjo prometno nezgodo. Z avtostopom so po njej prišli na Ravne, v kava bar California. Vinjeni so pričeli izzivati in razgrajati, pa so jih redarji postavili na hladno. Celjani se niso dali, vrnili so se in se ravsali z redarji. Umiriti jih ni mogla niti policija in kočno so jih morali spakirati v policijski bunker. Vse se je dogajalo okoli četrte jutranje ure.

Ta nočni dogodek, v povezavi še z enim, pa kaže, kako nasilje vse bolj osvaja naše duše. Drugi pripetljaj se je zgodil 10. maja na Muti. Iz povsem značilnega spora oveh ali treh občanov je v nekaj minutah kar sredi ceste nastal pravi pravcati pretep, kot iz kakšne kavbojke, v katerem je sodelovalo okoli 20 ljudi. Policija pa je morala dobiti okrepitev celo iz sosednjega Dravograda. Tokrat akterji niso bili "uvoženi", če lahko tako rečem, ampak kar iz domačih logov.

■ Pasje čeljusti

Vse kaže, da ti razdraženi odnosi med ljudmi počasi vplivajo tudi na živali. In to na tiste, ki bi naj človeku bile najbližje. O tem pričata dva dogodka iz občine Radlje ob Dravi. Tako je 10. maja domač pes nemški ovčar ugriznil otroka T.T. z Mute, ki se je z njim igral na dvorišču. Otroka so odpeljali v bolnišnico, psa pa na opazovanje.

Podoben dogodek se je pripetil še na Gortini, kjer je prav tako domač pes pasme nemški ovčar ugriznil žensko M.J. Tudi njo so morali odpeljati v bolnišnico, psa pa k veterinarju na opazovanje.

Ta dva dogodka sta dokaz več, da domača žival - še zlasti pes - ne more biti primerna igrača, saj se nemalokrat ob posebnem gibu ali zvoku pri psu lahko sproži kakšen instink in nesreča je tukaj.

■ Odšel z bratom

Bolj glosirano obarvani del kronike naj tokrat pričnem z M.B., ki je

utemeljeno osumljen tatvine. Drugega maja naj bi bil namreč vdrl v stanovanje svojega soseda A.Ž. in odnesel žepni računalnik Brother. Bojda ima storilec za sodnika že primeren odgovor. K sosеду naj bi šel samo po brata (brother)! Tega mu pa res nihče ne more šteti v zlo, če je za nekaj časa želel biti skupaj s svojim bratom!

Neznani storilec je 7. maja "ordiniral" v podjetju Mikon v Mislinji. Delavki I.M. je odtujil (tako piše v policijskem zapisniku, mi pa vemo, da gre za krajo - op. pisca) 200 tolarjev, čekovno karto in blankete, vozniško dovoljenje in osebno izkaznico. I.M. bi lahko predlagala storilcu naslednji dogovor: Denar lahko NN obdrži, saj gre za majhno vsoto, prav tako lahko obdrži čekovne blankete, saj so tekoči računni delavcev tačas prej prazni kot polni, čekovno kartico pa naj ji vrne, ker ji je drag spomin na lepe čase pet in več številčnih bančnih izpiskov. Vrme ji naj tudi vozniško dovoljenje, ker ji tega lahko vzamejo le policaji, osebno izkaznico pa lahko, če mu je slika lastnice vseč, obdrži.

■ Nočni gost

NN, ki je vdrl v hišo J.V., pa je moral biti hudo plašljive sorte. Dejanje je namreč storil, ko je lastnica spala. Brskal je po prostorih. Ko se je lastnica prebudila, je pobegnil. Verjetno pa je bilo to njegovo zadnje dejanje dobro kar za oba: lastnico in njega!

Gotovo je zanimiva tudi "odisejada" M.K. iz Slovenj Gradca. K sebi je namreč na hišni obisk poklical zdravnika, da bi mu ta dal bolniško. Zdravnik pa je ugotovil, da je M.K. zdrav. Ta je ves besen, ker bolniškega izostanka ni dobil, segel po kuhinjskem nožu in grozil zdravniku. Policija je nož zasegla in naredila red. Vendar pa se vloga M.K. v tej črni kroniki s tem še ne konča. "Bolniško" je kasneje vseeno dobil, čeprav verjetno ne takšno, kot si je želel. Policija je namreč morala "nuditi asistenco" (policijski zapisnik) zdravstvenim delavcem slovenjgraške bolnišnice, ki so iz gostilne Rotovnik na Legnu poskušali taistega M.K. odpeljati na hospitalno zdravljenje na Pohorski dvor. Kdaj se bo M.K. vrnil iz svojega d v o r - ca še ni znano.

V tokratnih policijskih zapisnikih sem naletel tudi na gospodarski kriminal. P.Č. je namreč osumljen kaznivnega dejanja nevestnega gospodarjenja. Kot revimi vodja naj ne bi vestno opravljal svojega dela in iz gozda je izginilo kar 43 kubikov lesa. Skupna škoda znaša tako okoli 270.000 tolarjev. Nič čudnega, da je bilo zadnje čase moč iz tega gozda bojda slišati veselo žaganje in sekanje ter prepevanje: "Le sekaj, sekaj smrečico." Zdaj je treba le še ugotoviti, če revimi vodja svojega dela ni vendarle vestno opravljal v kakšnem drugem "revirju".

■ Turbo-lopov

Kratko policijsko poročilo: "NN je dne 10.5. vlomil v gostinski lokal Turbina v Ožbaltu. Odnesele je 10. "štang" različnih cigaretov. Skupna škoda znaša okoli 5000 tolarjev." Kratko pojasnilo: akcija je bila izpeljana tako hitro, da je verjetno šlo za "turbo lopova". Prijeli ga bodo le, če so tudi policaji "na turbo pogon".

Posebne sorte tiček pa je bil prav tako še NN, ki je dne 14.5. na nedovoljen način nasilno vstopil (vdrl) v počitniško hišico Robida v naselju Grmoškov dom na Pohorju. Glede na to, da po zdaj znanih podatkih ni ničesar odnesel, bi lahko rekli, da je nekoliko prezgodaj prišel v robide. Ta zdrav gozdni sadež je namreč zrel šele konec poletja!

Prav tako neznan storilec je imel svoj nočni pohod 14.5. v občini Radlje ob Dravi. Dejanje, ki ga je storil, je okvalificirano kot poškodovanje tuje stvari. Na osebno vozilo last B.K. je namreč z ostrim predmetom vrisal kljukasti križ. Lastnik vozila mu "tem potom" sporoča, da naj njegovega avtomobila v bodoče ne uporablja več za izliv svojih čustev, pa četudi bi mu prihodnjič na avto morebiti narisal znak osvobodilne fronte, če bo (storilec namreč) menjal svoj svetovni nazor.

■ Zvodništvo

K preiskovalnemu sodniku v Mariboru so 14. 5. privedli F.P. in I.P. iz Radelj in Slovenj Gradca. Utemeljeno sta namreč osumljena kaznivnega dejanja zvodništva in posredovanja pri prostituciji. Ko so ju priprli, sta bojda bentila: "Zdaj bova pa morala sedeti, ker najstarejša obrt pri nas še vedno ni uradno dovoljena." Slišati je bilo še, da nameravata zbirati podpise za legalizacijo tega prijetnega opravila. Seveda, ko bosta prišla iz "čuze".

I.K. pa je utemeljeno osumljen, da je 18.5. v okrepečevalnici 3M v Šmartnem pri Slovenj Gradcu razbijal inventar in povzročil škodo za 25.000 SIT. Možno je, da si je I.K. po svoje tolmačil ime lokala 3M. Morebiti je menil, da to pomeni "trije moški". In je želel dokazati, da ga je v hlačah vsaj za tri dedce! Glede na povzročeno škodo bi mu kar verjeli!

■ Opozorilo

Za konec pa tokrat še resno opozorilo. Dne 18.5. je A.M. iz Litije vozil osebni avtomobil iz Slovenj Gradca proti Mislinji. Zunaj naselja Lovrenc je mu je izza avtobusa pred avto priteknel otrok A.Š. Voznik ga je zadel in hudo poškodoval. Kaže, da pri tem ni upošteval predpisa, da je na avtobusnih postajah in nasploh mimo stoječih avtobusov treba peljati z zmanjšano hitrostjo ali pa celo ustaviti, če je vozilo opremljeno z znakom, da prevažata otroke. To je treba zlasti zdaj, ko je veliko končnih šolskih izletov, še posebej upoštevat.

T.I.

RESNO IN ODKRITO O POMEMBNIH STVAREH

Šola je postala ena osrednjih institucij moderne družbe. Je v središču zanimanj mnogih "poklicnih" in žal tudi "nepoklicnih", ki v imenu skrbi za otroka - učenca, bolj kvalitetno delo učitelja, širitev izobraževalnih možnosti in podobno vplivajo na njeno življenje. Stara je resnica, (upam, da vsaj šolniki v evforiji novega nismo zavrgli tradicije) da si učitelj in šola gradita avtoriteto lahko samo sama, ruši pa jo lahko kdorkoli, pa če so njegovi nameni na videz še tako humani in demokratični. Vsi učitelji prisegamo na našo interno vrednoto - pedagoški mir, ki je za uspešno uresničevanje vzgojnoizobraževalnih nalog nadvse dragocena, - če ta pedagoški mir poskuša kaliti nekdo tik pred zaključkom pouka, ob koncu šolskega leta, ki sodi v vrste šolnikov, je to toliko bolj neprijetno. Ali pa so mogoče posamezniki tako popolni, nedotakljivi, ali celo ščiteni, da jim je dovoljeno vse?

Osebn zelo težko prenašam vse razprtije, ki se že kar nekaj časa vsiljujejo vsem in vsakomur na relaciji Ravne - Slovenj Gradec. Dolgo časa sem verjela, zadnje čase pa zgolj samo upala, da mi osebno ne bo potrebno javno poseči v te odnose. Žal, danes to ni več mogoče. Kot ravnateljica Gimnazije Ravne na Koroškem ne morem in ne smem ostati tiho ob kramljanju A. Makuca v zadnjem Prepihu. Gre tudi za 805 dijakov, dvakrat toliko staršev in tudi za vseh 45 generacij, ki bo letos dalo že več kot 4000 maturantov na naši gimnaziji. Mi ne želimo in nočemo zavreči vse te preteklosti, še vedno smo ponosni na prehojeno pot, zagnanost, upornost in ustvarjalnost vseh dosedanjih ravnatelj. Tudi z njihovo

pomočjo je nastala nova vizija naše šole, ki utrjuje svojo podobo v slovenskem prostoru, posebej še na Koroškem.

Primerjave Koroške krajine z Obalo (ne vem zakaj ne s Severno Primorsko regijo) pozablja na eno tipično značilnost našega šolskega sistema - izobraževanje manjšin. Kar dve gimnaziji na Obali (pa saj nekam tuji slovenščini zvenita njuni imeni, ali ne?) sta namenjeni italijanski manjšini in uresničujeta predvsem njihove potrebe. Normativi in standardi za delo teh šol v Sloveniji niso primerljivi s šolskim sistemom za večinski narod. Kolikor mi je znano, naša Koroška manjšin ne premore.

Analiza letošnjega Razpisa za vpis v 1. letnike srednjega izobraževanja za š.l. 1993/94 kaže na že večkrat opozorjeno strukturno neskladje znotraj segmenta izobraževalnega sistema, ki je namenjen srednjim šolam. V prid tej moji trditvi govori realizacija razpisa oz. stanje prijav na srednjih šolah po Koroški to pomlad. Gimnazija Ravne na Koroškem bo letošnji

vpis uresničila brez omejitev in omogočila vsem, ki za to izpolnjujejo pogoje, vpis v 1. letnik. Kolikor mi je znano, pa povzroča vpis v 1. letnik srednjih strokovnih šol več problemov, ki jih z odpiranjem novih gimnazijskih oddelkov kjerkoli na Koroškem ni možno rešiti. Kdo bo prevzel odgovornost za zapiranje možnosti izobraževanja ukažljivim osmošolcem (predvsem dekletom), ki želijo in zmorejo nadaljevati v dobrih srednjih strokovnih šolah? Gimnazija Ravne na Koroškem za dokazovanje te trditve ponuja vsem, ki jih to zanima, vpogled v izvajanje akcije vpisa v 1. letnik v zadnjih desetih letih.

Kar pa se tiče pripravljenosti za ustvarjalni dialog, pa samo to. Razgovor dveh o nečem je možen samo ob predpostavki, da bo rešitev rezultat izmenjav mnenj, stališč in argumentov. Razgovor o gimnaziji v Slovenj Gradcu me je od vsega začetka spominjal na razprave ob uvajanju reforme usmerjenega izobraževanja. Ali stvar bo ali

ne, o tem ni možno razpravljati. Stvar bo (to je veliki ata že odločil), vi pa jo samo podprite in za nas bo vse lepo urejeno.

Velike družbene spremembe v Sloveniji so po letu 1991 ustvarile pogoje za vpliv civilno družbenih gibanj tudi na področju šolstva. Javno mnenje, začinjeno z ustreznimi statističnimi metodami, pa je sploh postalo uporabno in nedotakljivo v polju "praznega mesta oblasti". V mislih imam večkrat omenjeno raziskavo SPEM-a (Studio za politični in ekonomski marketing) o upravičenosti splošnoizobraževalne šole v Slovenj Gradcu. Dobri stari Mark Twain je rekel, da poznamo tri stopnje laži; navadno laž, hudičevo laž in statistiko. In to tretjo stopnjo laži bi lahko uporabili tudi mi - Ravenčani, n.pr. za raziskavo o vplivu tradicije, kadrovskega potenciala in materialnih možnosti za uspešnost izobraževanja prihajajočih generacij. Argumenti, ki so seveda samo na strani Slovenjgradčanov, so se v teh letih kar precej spreminjali. Pravi razlog pa po mojem mnenju tiči v grmu, ki skriva željo po eliti - mislim na elito po znanju in sposobnostih, ki bi šoli omogočalo kvalitetno rast, potrjevanja in ugled, ki zaenkrat mestu še manjka. Skrb za klasično - humanistično izobrazbo je del tudi naše bodoče podobe šole. Uresničevali bi jo lahko premišljeno ob ustreznih kadrovskega potencialih in s primerno usmerjeno predhodno šolo.

Primerjava dveh srednjih šol na Koroškem (ravenske in slovenjgraške) neposredno ni možna. O kvaliteti naših profesorjev (mimogrede, nismo profoksi, saj se tako ne poimenujemo, to prepuščamo dijaškemu žargonu, ki premore še veliko sočnejše izraze) pa lahko sodimo posredno (uspehi na državnih in drugih tekmovanjih naših gimnazijcev, uspehi na sprejemnih izpitih na fakultetah, akademijah, uspešni študij, zadovoljstvo dijakov in

ivolek lek

 lek d.d. Ljubljana

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov d. d.

61117 Ljubljana, Verovškova 57, p. p. 81

telefon: (061) 182-161

telex: 39403

telegram: Lek Ljubljana

telefax: (061) 183-517

PROIZVAJAMO
IN PRODAJAMO
aparate in materiale
za zobozdravstvo
s področij:
PREVENTIVE
KONSERVATIVE
PROTETIKE
ORTODONTIJE

staršev o gimnazijskem delu in podobno).

Uspešnosti in pravici do razvoja slovenjgraški srednji šoli nikoli nismo in ne bomo odrekli (pa saj to je sama v zadnjih letih zelo uspešno uresničevala). Prav tako kot vi tudi mi verjamemo v naš projekt - vizija razvoja šole je začrtana - vsem staršem in prihajajočim generacijam pa smo skupaj dolžni zagotoviti kvalitetno izobrazbo, ki bo znala odgovarjati na izzive sodobnega časa, vendar ne eni na račun drugih, ampak v sodelovanju in strokovno podkovanem delu.

Za konec pa še nekaj o zaroti, infiltraciji in podobnih "nečednostih". Šola je preveč občutljivo področje, ki združuje interese prevelikega števila ljudi, da bi jo lahko prepuščali takim stvarim. Vanjo so nenehno uprte oči javnosti, zato na Ravnah jemljemo svoje delo dovolj resno in odgovorno, da nam ni potrebno pred nikomer nič skrivati.

Sicer pa nova gimnazija je po besedah prof. Makuca že ustanovljena, samo vpis je za dve leti preložen. Čemu potem klicati na pomoč tiste, ki operirajo z dogmami, nedokazljivim sklicevanjem na upravičenost obstoječega in so

itak usmerjeni samo na staro in že preživeto?

Marjeta Borštner, prof.

P.S.

Čisto za konec, dragi Drejc, pa mi dovoli še malo intimnosti (stara Harfova in Güntherjeva družina bi jo zagotovo upravičila). Preročišče v Delfih je imelo čuden napis.

Če napneš Tvoje "ceribralne vijuge" (Jančarjeve besede dobro denejo. Škoda, da se nisi odzval našemu vabilu na akademijo. Jančarjev Godot Te je čakal v celoti.), gotovo ne moreš mimo mladostnih traum, ki včasih skelijo vse življenje. In verjamem, da tudi Ti nisi pozabil, kaj je zapisal Platon na vhod Akademije.

Vedno Tvoja Harfova Metka

V 9. številki Prepiha (dne 14.5.1993) je g. Ludvik Mori v članku Prepih v nespodobni obleki med drugim dvakrat omenil Koroški fužinar. V primerjavi s Prepihom mu je izrekel posmrtno pohvalo, vendar Koroški fužinar še ni umrl! Še vedno izhaja (letos bo

Spoštovani g. Cvitanič,

prebral sem vaše pismo, objavljeno v reviji Prepih št. 9 z dne 14.5.1993.

Razlogi, ki jih omenjate v vašem pismu, imajo nedvomno veliko težo. Sodišče v Slovenj Gradcu pokriva celotno Koroško regijo, ima svojo tradicijo, najpomembnejši razlog pa je prav gotovo v tem, da je blizu ljudem, prebivalcem te regije, ki potrebujejo ustrezno pravno varnost in zaščito.

Ker tudi sam živim na Koroškem in mi je problematika okolja iz tega razloga še bolj blizu, menim, da so pripombe v vašem pismu

dovolj tehtne in da jih velja upoštevati in podpreti v postopku sprememb zakonodaje o organiziranosti sodišč. Mislim, da ni sprejemljivo, da bi se s predlaganimi spremembami položaj prebivalcev Koroške glede pravne varnosti poslabšal.

Vaše pismo sem poslal tudi Ministru za pravosodje in Odboru za notranjo politiko in pravosodje Državnega zbora Republike Slovenije, ki sodelujeta v postopku sprememb omenjene zakonodaje, seveda bo pa o spremembah samih na koncu odločal Državni zbor Republike Slovenije.

mag. Herman Rigelnik

KOROŠKI FUŽINAR (ŠE) NI UMRL

star 43 let), zadnja leta resda bolj poredko (dvakrat letno - maja in decembra). Letošnja prva številka na približno 60 straneh bo s pomočjo pokroviteljev izšla v kratkem. Naši redni bralci jo bodo lahko kupili v vseh prodajalnah časopisa in v nekaterih

trgovinah v Mežiški dolini, za pokušino pa tudi v Mladinski knjigi v Slovenj Gradcu.

Urednica KOROŠKEGA FUŽINARJA

Mag. Andreja Čibron - Kodrin

31 MAJ - SVETOVNI DAN NEKAJENJA

Po zadnjih podatkih v Sloveniji aktivno kadi tretjina prebivalcev, vsaj še enkrat toliko pa je neprostovoljnih, tako imenovanih pasivnih kadilcev. V pripravi je zakon o omejevanju kajenja, ki predvideva ostrejšje ukrepe in sankcije ob nespoštovanju le teh, saj je epidemija kajenja dosegla že takšen razmah, da je nujno potrebna zaščita nekadilcev pred neprostovoljnim zastrupljanjem z nikotinom in katranom v cigaretinem dimu. Želja vseh nekadilcev je, da bi bil zakon čimprej sprejet in da bi se tudi izvajal.

V zadnjih tridesetih letih je bilo objavljenih nekaj deset tisoč znanstvenih dokazov o negativnem vplivu kajenja na človekovo zdravje. Vendar vsi ti dokazi ne vplivajo na zmanjšano porabo tobaka. Nekaj se premika na zahod predvsem v

ZDA, kjer postaja nekajenje zopet vrednota.

Pozitivni učinki nekajenja se pokažejo že na plodu matere nekadilke in se poznajo tudi v prvih letih življenja. Pri nekadilkah je 30% manj mrtvorojenih otrok, otroci imajo večjo porodno težo, hitreje napredujejo ter imajo manj vnetij dihalnih organov. Dokazali so, da obstaja zveza med številom pokajenih cigaret staršev in potrebo po bolnišničnem zdravljenju otrok zaradi obolenj dihal, torej so otroci nekadilcev manjkrat in krajši čas v bolnišnici zaradi pljučnic in bronhitisov.

Tudi pri šolskih otrocih so opazili razliko v obolenosti dihal med otroci kadilcev in nekadilcev. Težave z dihali se

zmanjšujejo, če starši prenehajo kaditi, zato priporočamo, da starši otrok s pogostimi vnetji dihalnih organov opustijo kajenje. Če ne gre drugače, vsaj v domačem stanovanju in v zaprtih prostorih, kadar so skupaj z otroki.

V odrasli dobi nekadilci veliko redkeje obolevajo za kroničnim bronhitisom, manjše je število hudih srčnih obolenj, ki se dostikrat končajo s srčnim infarktom. Med nekadilci je manj bolnikov s povišanim krvnim pritiskom, manj jih ima težave z rano na želodcu oz. na dvanajstniku, manj jih ima težave s prekrvavitvijo nog.

Najhujša posledica kajenja je pljučni rak, saj se 90% tega obolenja razvije pri kadilcih.

dr. Borut Stravnik

NAGRADNA KRIŽANKA

	TEŽKO OROŽJE	TALISOVA ORANŽADA	DUŠEVNA BOLEZEN, ZMEDE-DENOST	VEZNIK	LOJZE GORJANC	NARODNA IN UNIVERZ. KNJIŽNJA	NEK. PRE-APENN. POL-OTOKA	SLOVEN. ČARODEJ MIRKO	LETOPIS, KRONIKA	DEL SVINJSKE GLAVE
DELAVEC V ZELEZAR. OBRATU										
CLOVEČ-NJAČNE OPICE										
DVOJICA				PRE. BIVA. KRAJA NAD PRE-VALJAMI	PREKOP SLOVEN. KRITIK ANDREJ					
PORTUGALSKA POSET BLUZU HONGKONGA, MACAU		IGRALEC BANER PORTIR				Votvodinci ALBERT EINSTEIN				
							Kultur. inf. CENTER MARKO OKORN			
								NAJVEČJI GRŠKI OTOK	MOPED, SKUTER	DRUŽNA ITAL. PRO-ZVAJAL GODAL

SESTAVIL: F. NOVAK	TURSKI BAKRENI VRČ ZA VODO	IME DIRKAČA CLARKA	STAREJSI SLO. PISATELJ, PRIPADNIK ILLR. GIBANJA, MATIJA		GRADBENI MATERIAL	GORSKI VRH		rumeno - rjava barva Šv. smuč. Nilsson			
MAMILO IZ MAKOVE-GA SOKA			prebivalec Francoske-ge polotoka						CIGAN NEMSKI ARHITEKT, PAUL		
BALKAN-SKI NAROD			wulkan na SICILIJ SREDOZ. DRŽAVA			KORALNI OTOK	RAZPRE-DELNICA TRETJA POTENCA				
TROPSKE MRAVLJE						VODNA ŽIVAL OPERNI SPEV		SKLADBA NA LAT. NABOŽNO BESEDILO			
UGANDSKI DIKTATOR AMIN		področje, PREDEL SLO. pevka MAJDA				TUKAJ		FINSKO JEZERO FIN. ARH. ALVAR			
APOTE-KAR					Zemlja MATI V GRŠKI MITOLOG.	REKA V ALZACIJI IZDELOV. OGRAD		PEVECI POJEVALI IT. DRAMA. CARLO		PLAVO (LAT)	RIBJA KOŠČICA KLJUČNI POJEM KITAJSKE FILOZOF.
NIZOZEM-SKA	ROMAN ALBREHT										
ANTON AŠKERC	NARODNI JUNAK						LOŠČ, POSTEK-LINA				
LUJO VODO-PIVEC	SLOVEN-SKO IME DVE MESECEV	VOLILO V OPOROKI TEGA LETA					OREL TINE SLAB UČENEC	GLEDAL SCENOG. JOVANO-VIČ	TROMEST. ŠTEVILO ATLETSKA DISCIPL.		
VZHOD, VZHODNO (ANGL.)			100.m ² MESTO V ANDALU-ZIJI			UVENE-LOST VRSTA avtomobila				POSTAVA, ŽVOT	GLASB-ENO ZNAMEN. GRŠKI BOG VOJNE
ČEBELI SORODNA ŽUŽELKA				BALTIŠKI OTOKI PISATELJ Villikanović				ST. SLOV. FILM EVROPSKA REKA			
STADION V BUDIM-PEŠTI		VERDI-JEVA OPERA					POPRAV-LJALEC NAPAK				
IME IGRALKE MIRANDE		MUSLIM. MOŠKO IME					ŠVICAR. PISATELJ		GRŠKA BOGINJA NESREČE		
MONGOL-SKI VLADAR		IBSENOVA DRAMA					SLOVEN-SKA IGRALKA ITA		PRIPADNI K GERMAN. PLEMENA		

Med reševalce, ki nam boste poslali pravilno rešeno križanko, bomo z žrebom razdelili tri nagrade:
 prva nagrada: **VREČKA Z DOMAČIMI IZDELKI**
 druga nagrada: **KOSILO ZA DVE OSEBI**
 tretja nagrada: **TRI URE IGRANJA V IGRALNICI**
 Rešeno križanko pošljite na uredništvo do 21.5.1993.

Nagrajenci križanke št.09/93:

1. Kosilo za dve osebi: **Danilo Paradiž**, Tolsti vrh 56/b, Ravne
  2. Večerja za dve osebi: **Miha Pepevnik**, Koroška c. 38/a
  3. Malica: **Katja Prosenjak**, Kidričeva 3, Slovenj Gradec
- Nagrade podarja **GOSTILNA MURKO** v Slovenj Gradcu. **Dober tek!**

CECOVJE 5
62390 RAVNE NA KOROŠKEM
Tel.: 0602 / 20 165
Fax.: 0602 / 21 076

1 PROIZVODNJA ŠPORTNE OPREME
2 STORITVE UVOZA IN IZVOZA TER
POSREDOVANJE PRI STIKIH S TUJIMI
PARTNERJI
3 GROSISTIČNA PRODAJA IZDELKOV FIRM:

* SAKURA, Japonska (šolski, pisarniški ter
umetniški program)

** CITIZEN, Japonska (vse vrste
kalkulatorjev ter elektronskih dnevnikov)

*** LOGOS (pisala)

PRODAJA LESENIH IN PLASTIČNIH BARVIC,
RADIRK TER ŠOLSKIH, PISARNIŠKIH IN
DARILNIH IZDELKOV IZ RECIKLIRANEGA
PAPIRJA;

NAJ NAŠE GESLO "MI PIŠEMO Z VAMI" POSTANE
TUDI VAŠE!

Trgovsko podjetje
"KOROTAN"
Ravne na Koroškem

v mesecu maju
20% POPUST
na vse blago

Ponudbo živil smo popestrili z različnimi izdelki
domaćih in tujih proizvajalcev po konkurenčnih
cenah.

Naši knjigarni bosta dobro pripravljene za šolsko
sezono z zvezki, učbeniki, itd.

Poslovalnica "OPREMA" Ravne je razširila ponudbo
v spodnji etaži. Nudi razne gotovinske popuste,
prodajo na čeke in kredit.

Vabimo vas na ogled razstave del Pavla ŠUBICA v
pritličju poslovalnice "OPREMA" Ravne na
Koroškem.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA RAVNE NA KOROŠKEM
ob suhi 11, tel.: 0602 / 22 461

PREMIJE ZA PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V OBDOBJU
OD 1.4-30.6 93: CENE OSTANEJO NESPREMENJENE

LETNA PREMIJA SIT

1. POPOLNO ZDR. ZAV.	13.880,00	8. NADSTANDARD	14.200,00
2. ZDRAV. VARNOST - CELOTA	13.500,00	9. a) POMOČ NA DOMU	29.000,00
3. ZDRAV. VARNOST - KURATIVA	3.240,00	b) POMOČ NA DOMU + TEL.	34.800,00
4. VELIKO TVEGANJE	5.700,00	10. ZOBNA PROTETIKA-CELOTA	30.000,00
5. POŠKODBA	4.200,00	11. a) ODDIH A	40.600,00
6. ZOBOZDR. - CELOTA	3.480,00	b) ODDIH B	17.400,00
a) ZOBOZDR. - ZDRAVLJENJE	960,00	12. VOZ - CELOTA	99.200,00
b) ZOBOZDR. - PROTETIKA	5.820,00	13. VOZ - O-S-B	73.600,00
7. ZDRAVILA	1.740,00	14. VOZ - ZOBOZDRAVSTVO	9.900,00

VSE, KI ŠE NIMAJO UREJENEGA PROSTOVOLJNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA TER VSE, KI SO
NA ZAVODU ZA ZAPOSLOVANJE (ZARADI STEČAJA PODJETIJ ALI KOT TEHNOLOŠKI VIŠEK) IN SO ŽE
IMELI SKUPINSKO ZAVAROVANJE PROSIMO, DA SE OGLASIJO NA OBMOČNI ENOTI RAVNE, OB SUHI
11 IN SI PODALJŠAJO PROSTOVOLJNO ZAVAROVANJE.

INFORMACIJE:

OE RAVNE, Tel.: 22 461

g. Vilko REK

IZ. RADLJE, Tel.: 71120

ga. Ivica RAC

IZ. SL. GRADEC, Tel.: 41 441

ga. Marjeta ŠTALEKER

MOZIRJE, Tel.: 063/831-840

ga. Bernarda VODLAK

VELENJE, Tel.: 063/851-987

ga. Metka LOGAR

GOSPODARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

OBMOČNA ZBORNICA DRAVOGRAD,
TEL.: 0602 / 83 080, 83 521

Ameriško podjetje nudi preko svojih zastopstev v Rusiji, Ukrajini in Baltskih državah možnosti poslovnega sodelovanja s podjetji iz področja kovinske industrije.

Italijanski proizvajalec je zainteresiran za skupna vlaganja na področju pohištvene industrije.

Slovensko podjetje povprašuje po večjih količinah smrekove in jesenove hlodovine boljše kakovosti.

Italijansko podjetje išče kooperacijo pri izdelavi in prodaji puloverjev, majic in srajc.

Španska firma povprašuje po izdelkih in materialih za ogrevalne instalacije, jeklenih in bakrenih ceveh ter dodatkih.

Slovensko podjetje s področja elektromehanike - elektronike ponuja transformatorje za tiskana vezja manjših moči. Pravtako išče interesente za kooperacijska sodelovanja.

Nizozemsko podjetje "GREGOR FISCHER" išče slovenskega proizvajalca objemalk za okrogle cevi DN 50 - 2.000 mm. Dobavna količina je 6000 kosov mesečno.

Vse izvoznike tekstila v Avstrijo obveščamo, da je Avstrija z letošnjim letom odpravila omejitve pri izvozu tekstilnih proizvodov po njihovi Splošni shemi preferencialov. Tako lahko vsa podjetja izdajajo preferencialna spričevala za vse tekstilne proizvode pod pogojem, da so izpolnjeni izvozni kriteriji. Carinska stopnja se pri izvozu tekstilnih proizvodov v Avstrijo na ta način zmanjša za 35% od stopnje, ki bi jo plačevali sicer.

PREZENTA 93

Slovenjgorski
sejem od
4. - 9. junija

➤ KRČMARSKA KLOBASA	940,00 SIT
➤ HRIBOVSKA KLOBASA	532,00 SIT
➤ SUHA MESNA PANCETA	815,00 SIT
➤ POSEBNA SALAMA	300,00 SIT
➤ KOROŠKA POLSUHA SALAMA	448,00 SIT
➤ DRAVOGRAJSKA KLOBASA	529,00 SIT
➤ PREKAJENE KRAČE	322,00 SIT
➤ PREKAJENA ŠUNKA BK	699,00 SIT
➤ KLOBASA ZA ŽAR	400,00 SIT

GALERIJA

podjetje

koroške pekarne
DRAVOGRAD, p.o.

Koroška c. 2 / 62370 Dravograd
telefoni: (0602) 83-045 / faksi: (0602) 84-637

Koroške pekarne so od leta 1990 samostojno podjetje, organizirano v Petih poslovnih enotah, s svojimi pekarskimi proizvodi pokriva tri Koroške občine, deloma pa tudi Celjsko in Ljubljansko področje.

NAŠI IZDELKI SO KLJUB SPREMEBAM V TEHNOLOŠKEM RAZVOJU OSTALI PO NAŠEM KOROŠKEM OKUSU, ZATO SO TUDI V LJUBLJANI, DOMŽALAH, VELENJU, LEVCU, ŠOŠTANJU IN V VELIKO DRUGIH KRAJIH SLOVENIJE ZELO ISKANI. ŠE POSEBEJ SMO ZNANI PO NAŠIH POSEBNIH VRSTAH KRUHA.

**DOBRODOŠLI V NAŠIH
PRODAJALNAH
KRUHA IN PECIVA**

PREPIH Od javnosti odvisen časopis.

Izdaja CZP VORANC d. o. o. Ravne na Koroškem
Direktor Niko R. Kolar, glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik
Računalniško oblikovanje MK STUDIO, Studio za oblikovanje in propagando, Dobja vas 121, Ravne na Kor., Tel.: 0602/31 024, 22 479
Naslov uredništva: Ravne na Kor., Čečovje 5, Tel.: 0602 / 22 999
Tiska: Koroška tiskarna Slovenj Gradec

Na osnovi mnenja Republiškega sekretarata za informiranje št. 23/105-92, šteje časopis med proizvode iz 13. točke tarifne št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo.